

bratstvo

správy z diaspóry a svätej zeme

November—December 2004 / Kislev - Tevet 5765

vydané organizáciou Chevra

OBSAH

Slovo na úvod	strana 3
Mesačné správy z Izraela	strana 4
Múr modlitieb	strana 9
CHEVRA CENTRUM	strana 15
Správy z diaspóry	strana 16
Izrael, svätá zem	strana 18
Krišštalová noc	strana 20
Pavol a jeho vzťah z Jeruzalemu	strana 24
Ide o tretí chrám?	strana 34
Chanuka / Svátek svetel	strana 36
Den proti antisemitizmu	strana 39

CHEVRA

Poslanie:

Potešujte, potešujte môj ľud... (Iz. 40)

Vízia:

"Budovanie mostov medzi kresťanmi a židmi"

"...on je náš pokoj, ktorý učinil oboje jedno a zboril aj priehradný múr." (Ef. 2:14)

"...tých dvoje, Židov a pohanov, stvoril v sebe v jedného človeka činiac pokoj". (Ef. 2:15)

"...skrze neho máme prístup oboje v jednom Duchu k Otcovi". (Ef. 2:18)

Chevra je hebrejský výraz pre spoločenstvo, skupinu priateľov.

Úlohou a zároveň cieľom občianskeho združenia Chevra na Slovensku a v Českej republike je šíriť Božie slovo pre cirkev dnešných dní. Slovo je zamerané na poznanie Božích zámerov pre cirkev a Izrael a vyučovanie o židovských koreňoch kresťanskej viery. Dôraz v tejto oblasti dávame na osobné stretnutia so skupinami ľudí (cirkevi, organizácie, modlitebné tímy, a pod.), ktorí majú túžbu po poznaní a vzdelávaní. Je samozrejmé, že nie je možné oddeliť teoretické znalosti a vedomosti o Bohu od praktickej aplikácie počnúc modlitbami až po vycestovanie na misijnú cestu do Ukrajiny, Moldavska alebo inej krajiny bývalého Sovietskeho zväzu, kde doteraz žije v diaspóre mnoho židov.

SLOVO NA ÚVOD

Milí bratia, sestry, priatelia,

Ďakujeme vám všetkým, ktorí ste zapojení do modlitieb za Izrael, ktorí ste nám prispeli v tomto roku, a ktorí nás podporujete. Ďakujeme i vám, ktorí ste nám napísali vaše postrehy, nápady, povzbudenía. Ďakujeme hlavne nášmu Bohu, ktorý sa o nás stará a ktorý nás podnecuje svojimi aktivitami, aby sme Mu naplno slúžili.

Blíži sa koniec roka a v tomto období často rekapitulujeme a zhodnocujeme ako sme prežili, alebo mohli prežiť rok. Čo sme z naplánovaných vecí spravili a čo nie. Tak či tak, rok je takmer za nami. Už nič na minulých udalostiach zmeniť nemôžeme. Skončili, boli, sú už minulosť. To, čo môžeme urobiť - je byť rozumnejší. Poučení zo skúseností našich dní. Zo situácií, ktoré sa stali vo svete, vo verejnom alebo našom osobnom živote. Môžeme zmeniť našu budúcnosť. Aj budúcnosť niekoho vókol nás. Pozitívne alebo negatívne formujeme svoje okolie.

Pozoruje nás Boh. Pozoruje nás naša rodina. Pozorujú nás deti. Pozorujú nás kolegovia, priatelia, známi ... aj neznámi. Na všetkých nejakým spôsobom vplyvame svojimi postojmi, názormi, životnými rozhodnutiami, ktoré denno-denne robíme. Každé slovo, každý skutok má svoj následok. Hovoríme, že niektorí z nás sú silnejšie osobnosti, iní sú menej silní. Nieкто vie veľa vyjadriť slovami a sú ľudia, ktorí sa nevedia dobre vyjadrovať. Sme rôzni. jedineční, rozmanití - no všetci sme - ľuďmi vplyvu.

„Ako voňavá obeť, bude mu voňať bázeň Hospodinova a *nebude súdiť* podľa videnia svojich očí Iz.11:3

Čo ma tu oslovilo? Bázeň Božia. Pri čítaní tohto veršu ma napadá otázka: Čo je následkom toho, keď človek má srdce plné bázne pred Bohom? Biblia dáva odpoveď.

„Bázeň Hospodinova je *prameňom života* vyhnúť sa osídlam smrti.“ Prísł.14:27

„Bázeň Hospodinova je *na život*, a ten kto v nej chodí, prenocuje sýty noc bez toho, že by bol navštvívený zlým.“ Prísł.19:23

„Bázeň Hospodinova *pridáva dni* a roky bezbožných bývajú ukrátené.“ Prísł.10:27

„Hľa, tak bude požehnaný muž ktorý sa bojí Hospodina“ Žalm 128:4 (ak chcete vedieť ako, prečítajte celý žalm) Zamýšľam sa: Tak ako život bez Boha tak aj život v bázni Božej má svoje následky. V Prísł.14:27 sa hovorí o prameni. Prameň dáva vlahu, osviežuje, privádza k životu to, čo už vädlo bez vody. Ty a ja môžeme byť pre niekoho prameňom. Ale najprv Boh musí byť prameňom pre nás. Ak nenačrieme z Boha, nebudeme prameňom, ale možno - otravou. Čo si vyberieme? Budeme prameňom, alebo otravou?

Čo je ešte následkom bázne pred Bohom? Chceme mať dlhý život? Chceme, aby bol naplnený dobrým?. Určite áno. Chceme, ale ... môžeme o tom rozhodovať sami? Môžeme! V Prísł. 19:23 je zdôraznené, že nebudeme navštvívený zlým a budeme mať život, ak rešpektujeme Boha. Veršik v Prísł.10:27 objasňuje, že ľuďom bojacim sa Boha, majúcim Ho v úcte, Boh pridáva dni, pridáva dlhý a dobrý život.

Môžeme teda byť ľuďmi dobrého vplyvu alebo zlého vplyvu. Záleží na tom, čo budeme robiť. Rešpektovať a ctiť Boha? Alebo Zlého? Oba výbery majú svoj následok. Ješua sa však modlil a prosil za nás: „ Otče ... aby boli všetci jedno, ako si Ty, Otče, vo mne a ja v Tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma Ty poslal.“ Ján 17:21

Otče, ďakujeme ti za uplynulý rok a pomôž nám v tomto uponáhľanom, sebeckom svete byť ľuďmi dobrého vplyvu, ktorí nesú Tvoj pokoj.

V Božej láske so želaním pokojných vianočných sviatkov,

Judita Kántorová

„...pravdivá bola reč, ktorú som počula vo svojej krajine...“ (1 Král.10:6)

„Či môže černocho zmeniť svoju kožu a leopard svoje škvrny?...Jeremiáš 13:23

DEMOKRACIA V PALESTÍNSKEJ SAMOSPRAVE?

Ako každý vie, človek, ktorý „vynašiel“ terorizmus je teraz mŕtvy, aby sa stretol tvárou voči svojmu Tvorcovi. Či si už Arafat myslel, že je, alebo nie je nesmrteľný, musel dúfať, že bude žiť ďalších 20 rokov. Čo iné môže vysvetliť fakt, že pevne odmietal vymenovať následníka? Bol to tajný strach, že samotné vymenovanie nástupcu by mohlo tak nejako urýchliť jeho vlastnú smrť, podobne ako muž, ktorý sa obáva pristúpiť na životnú poistku, alebo spísať svoju poslednú vôľu, pretože by to mohlo znamenať, že zomrie? Snažil sa Arafat povedať Palestínčanom, že je ich „spasiteľ“, alebo nikto nemôže zajať jeho miesto?“

Akýkoľvek je už dôvod, Arafat teraz leží v mramorovom hrobe v izolácii Mukata, v Ramalláhu a nie je nikto, kto by nastúpil na jeho miesto. Možno je to dobrá vec. Pretože ozajstný nástupca by bol len ďalší „silák“, pravdepodobne odovzdaný násilnému zničeniu Izraela. Ale pretože Arafat bol „nenahraditeľný“, snáď môže byť zvolený nový vodca, odovzdaný pre ozajstný mier. Aspoň sú nejaké kroky v tom smere. Hoci uväznený Marwan Barghouti bol navrhnutý na funkciu predsedu PA, posledná správa je, že sa rozhodol nekandidovať. Namiesto toho verejne podporí vo voľbách Mahmouda Abbasa (Abu Mazen), ktoré sú predbežne určené na 9. januára. 25. novembra sa strana Fatah rozhodla oficiálne podporiť Abbasa, ako svojho kandidáta.

Abbasova kandidatúra dostala podporu od Brigády Mučeníkov Aksa, ktorá sa premenovala na Brigádu Mučenika Jásira Arafata. Jeninský vodca skupiny, Zubeidi, povedal: „Brigáda Mučeníkov Aksa plne podporí akéhokoľvek kandidáta, ktorý bude zvolený legálnymi inštitúciami Fatahu“ (Jpost, 25. november).

Avšak sú nejakí 16-ti palestínčania, ktorí oznámili svoj zámer, alebo nádej, nahradiť Arafata. Uvedúc do rozpakov mnohých cynikov, sa palestínčania pustili do volebného procesu, ktorý by mohol tvoriť históriu, ako prvé, ozaj demokratické tajné hlasovanie, aké sa kedy konalo v arabskom svete. Predvedenie kandidátov odráža radosť Palestínčanov, nakoľko oslavujú svoje prvé, skutočné ochutnanie demokracie“ (Jpost, 25. November).

Poukázalo sa, že keby bol Arafat ešte stále nažive, iba niekoľko palestínčanov, ak vôbec nejakí, by sa mu odvážili čeliť. V prvých voľbách na funkciu predsedu PS v roku 1996 sa iba jeden Palestínčan odvážil kandidovať proti nemu a bola to Samiha Khalil, žena, aktivistka z al-Bireh. Ale teraz, keď je po Arafatovi, ktorí zanechal za sebou palestínčanov ako zmätené siroty, je tu

priestor pre možné riešenie ich ťažkej situácie, čo by mohlo znamenať skutočnú demokraciu v Palestínskej samospráve.

„Počuli ste dakedy o niekom, kto by išiel proti Hafez Assadovi, alebo jeho synovi Basharovi?, nadchýňal sa úradník Fatahu. „Mohli by sme sa stať skutočnou demokraciou v arabskom svete“ (Jpost, 25. November).

Nech je to už akokoľvek, demokracia môže mať ťažké obdobie na palestínskych územiach. Po krajine sa potulujú ozbrojené gangy a mnohí z nich sa vyhrážali úradníkom PS. Krátko po Arafatovej smrti vtrhlo do smútočného stanu v Gaza City okolo 40 ozbrojencov, a zabil 2 mužov bezpečnostných síl. Mohli zabiť Abbasa, ale zanechali ho iba s varovaním: *„Nabudúce nebudeme strieľať ponad tvoju hlavu. Uisti sa, aby si nerobil žiadne ústupky voči Izraelu.“*

Toto nie je taká situácia, v ktorej demokracia prekvitá. Arabi majú vcelku malé poňatie o demokracii. Pre väčšinu z nich je to nová myšlienka a v tomto štádiu je to krehká rastlinka, ktorú by zlá atmosféra mohla ľahko zničiť. Dúfajme, že Izrael a zvyšok sveta urobí, čo môže, aby sa táto krehká rastlinka podporovala. Ak sa zápal demokracie medzi Palestínčanmi rozšíri, potom to budú militanti, ktorí nakoniec vyschnú a zastavia sa, a ktorých bližni už viac nebudú ani potrebovať, ani chcieť.

IRÁNSKY NUKLEÁRNY PROGRAM - PRÍLIŠ NESKORO NA ZASTAVENIE?

Koniec koncov, najväčšia existenčná starosť Izraela sú nukleárne ambície národa, ktorý je na druhej strane rieky Tigris. Iránske utajené aktivity obohacovania uránom, ktoré pred dvomi rokmi odhalila skupina v exile, sú podľa Iránu súčasťou budúceho mierového programu nukleárnej energie. Avšak rozsiahle Iránske bohatstvo ropy a plynu, ktoré sú hlavnou záležitosťou programu a 18 rokov utajovania, dali priestor podozreniam, že sa Irán snaží vytvoriť nukleárnu zbraň.

Irán je už dva roky predmetom vyšetrovania IAEA (Medzinárodný výbor pre atómovú energiu). Taktiež uzavrel množstvo „obchodov“ s Európskymi krajinami, dúfajúc, že odvráti nebezpečenstvo sankcií uvalených Spojenými národmi. Len nedávno premiér Ariel Šaron povedal, že IAEA a Európa neurobili dosť na to, aby zabránili Iránu získať nukleárne zbrane. Až donedávna Irán žiadal vyňať 20 odstredíviek zo zmrazenia, na aktivity obohacovania uránom. Európski diplomati vylúčili akékoľvek použitie odstredíviek, hoci len na „otestovanie ich rotorov“, pretože by to porušilo sľúbené zmrazenie. Teherán, čeliac nebezpečenstvu sankcií zo strany Bezpečnostnej Rady, vlastne iba povedal: *„No a čo? Nebol by to koniec sveta“*. Ešte 28. novembra Debka hlásila, Európania *„perušíli pokusy zachrániť dohodu s Iránom ohľadom obohacovania uránom...otvoriac tak dvere sankciám Spojených Národov“* (Debkafile, 29.11).

Ranná správa z 29. novembra oznámila, že po stretnutí kontrolného výboru IAEA, ktoré sa uskutočnilo vo Viedni, Irán „súhlasil zastaviť nukleárny program“. Hovorca Iránu, Hossein Moussavian, povedal: *„Sme na ceste vpred a korektúry, ktoré Európania urobili v texte rezolúcie, sú možné“*. Zdá sa, že Teherán súhlasil s rezolúciou, ktorá je vcelku mierna v štylizácii a nezahŕňa špecifickú hrozbu podať správu Bezpečnostnej Rade Spojených Národov, ak dohodu poruší. Táto miernejšia formulácia, ktorá sa vyhýba návrhom Spojených Národov zvýšiť tlak na Irán, iba vyzýva riaditeľa IAEA, aby *„informoval krajiny“*, ak Irán svoje sľuby nedodrží.

Všetko toto zanecháva značné podozrenie, že „Perzský tiger“ je možno šikovnejší, než by si niektorí mysleli a v skutočnosti sa nevzdáva svojho vojenského nukleárneho programu. Teherán by vlastne mohol byť bližšie k tomu, aby bombu vlastnil a spustil (na ktoréhokoľvek nepriateľa ju chce spustiť). Je k tomu bližšie viac, než si ľudia myslia. Izrael pokazil prvý útok, podobný tomu, ako urobil Irackému nukleárnemu reaktoru pred niekoľkými rokmi. Avšak, v prípade Iránskeho nukleárneho programu, sú jednotlivé zariadenia rozložené na 150-tich miestach a v prípade zásahu, by to bolo extrémne ťažké, ak nie nemožné.

IRÁNSKA SKUPINA PLÁNUJE SAMOVRAŽEDNÉ ÚTOKY NA IZRAEL

Zanechajúc vieru v myšlienku, že Teherán sa nevzdal svojho nukleárneho programu (ktorý je zameraný hlavne na Izrael), Associated Press informoval, že toto uplynulé leto sa konalo stretnutie v úradoch Iránskej podpornej skupiny, kde 300 mužom ponúkli 3 možnosti voľby: cvičiť sa na samovražedné útoky proti vojskám US v Iraku, vykonať samovražedné útoky proti Izraelu, alebo zavraždiť Britského autora Salmana Rushdie. Najprv to vyzeralo ako súkromné stretnutie nejakých moslimských militantov, zameraných na USA, alebo Izraela. Avšak prítomnosť 2 kľúčových postáv na stretnutí - prominentného iránskeho zákonodarcu a člena elitnej Revolučnej Gardy v krajine, sa zdá byť jasným naznačením, že stretnutie malo prinajmenšom tichú podporu od niektorých vo vnútri Iránskej vlády.

Od tohto stretnutia, ktoré sa konalo v miestnosti ozdobenej fotografiami z pohrebu Izraelských vojakov, sa na uliciach a na univerzitných areáloch objavili formuláre pre dobrovoľníkov samovražedného komanda. Nebol tam žiaden náznak, že sa Iránska vláda snaží toto hnutie zastaviť. 12. novembra - v deň, kedy Iránci tradične usporadúvajú pro-palestínske zhromaždenie, Mohammad Ali Samadi, hovorca štábu pre oslavu mučeníkov Globálneho Islamského Hnutia povedal, že hnutie pribralo najmenej 4000 nových dobrovoľníkov.

Hovorca Iránskeho ministerstva zahraničných vecí, Hamid Asefi povedal nedávno reportérom, že kampaň na získanie dobrovoľníkov pre samovražedné útoky „nemá nič spoločné s vládnucim Islamským zriadením“. Ale sú tu nejaké známky, že kampaň samovražedných útočníkov má prinajmenšom nejakú zákonitosť vo vnútri vlády. (Palestínska samospráva citovala v Colorado's The Gasette). Nekompromisný zákonodarcu Mahdi Kouchakzadeh, ktorý bol prítomný na pôvodnom stretnutí, povedal: „*V čase, kedy USA páchajú zločiny, ktoré teraz vidíme, národy zbavené hodnosti nemajú inú zbraň, než mučenícku smrť.*“ Je jasné, že tvorcovia zahraničnej politiky Iránu musia zobrať do úvahy dôstojné názory tejto skupiny.

Irán neustále zobrazuje Izrael ako svojho hlavného nepriateľa a dáva plnú podporu proti-izraelským skupinám, ako je libanonský Hizballah. Preto je logické, že vláda schváli a podporí toto nové dobrovoľné hnutie. Hovorca Samadi tvrdí, že skupina teraz získala 30 000 dobrovoľníkov a 20 000 z nich bolo vybraných na výcvik a niektorí už vykonali samovražedné operácie proti cieľom vo vnútri Izraela.

PRIESKUMNÉ LIETADLO HIZBALLAHU NAD IZRAELOM

Jedna z najprekvapujúcejších vecí, ktorá robí starosti sa stala v nedávnom období na Izraelskom bezpečnostnom území. Bol to let malého prieskumného lietadla Hizballahu nad severným Izraelom, 8. novembra.

Malé prieskumné lietadlo na diaľkové ovládanie, možno príliš malé, aby ho dopadol radar odpaľovacej batérie, umiestnenej v západnej Galilei, letelo bez prekážky nad Izraelom aspoň 12 minút. Možno fotografovalo niektoré kľúčové zariadenia. Z nejakého dôvodu, protilietadlová batéria Patriot, normálne umiestnená tam, kde bola batéria Hawk, bola v deň, kedy sa prieskumné lietadlo votrelo do vzdušného priestoru Izraela, odstránená. Bola táto skutočnosť známa Hizballahu, alebo to bola len zhoda okolností?

Akokoľvek je už príčina, dúfajme, že malé lietadlo, letiace nad Izraelom, nespôsobilo žiadnu inú škodu, než psychologický šok v mysliach úradníkov bezpečnostných síl. Znárodnia, ktoré neskôr ukázal v televízii vodca Hizballahu, Nasrallah, mohli byť získané z ďalšieho zdroja. Možno súkromného satelitu nejakého typu, alebo prieskumného lietadla, ktorý v inom čase mohlo letieť nad Izraelom. Hizballah sa chválil, že „*lahko prenikol izraelský vzdušný priestor*“, a že by samozrejme mohli spustiť bombu, keby tak chceli urobiť. Celým zámerom tohto husárskeho kúska bolo pravdepodobne šokovať a zmiasť Izraelčanov.

Kto bol skutočne za spustením tohto prieskumného lietadla? Autor Ze'ev Schiff z novin Haaretz napísal: „*Iránski experti na prieskumné lietadlá na diaľkové ovládanie z Iránskej Revolučnej Gardy, sa zúčastnili na spustení*“ tohto lietadla z Libanonu (Haaretzdaily, 9. November). Schiff pokračuje vo svojej správe: „*Iránske aktivity sa považujú za jasný prejav agresie voči Izraelu.*“ Poznamenal, že je tu nezvyčajné to, že iránski vojenski experti z Revolučnej Gardy zvyčajne posielajú svojich ľudí do tretej krajiny, aby konali proti Izraelu. Napríklad ich podpora pre Palestínske teroristické skupiny sa zvyčajne robí formou peňazí, alebo zbraňami. Toto by bolo po prvý krát, čo boli Iránci priamo zapojení, nakoľko pripravili prieskumné lietadlo a spustili ho proti Izraelu.

Samozrejme, toto všetko učí Hizballah a zvyšok arabského sveta, že Izrael je zraniteľný a preto nie je márne bojovať, to znamená, že ak dostanú trochu viac času, cieľ, ktorým je vyhubiť Izrael, možno dosiahnuť.

„STARÍ VOJACI“ NAOZAJ ZOMIERAJÚ

Na rozdiel od známeho príslovia generála Mac Arthura (starí vojaci nikdy nezomierajú, len starnú), zomrú starí vojaci niekedy náhle a tragicky. 23. novembra spadol z vlnolamu Rafael Eitan, v prístave Ašdod, pričom ho zmietlo do mora, kde o niekoľko chvíľ zomrel. Výsadbárski lekári ho vyťahli z vody a pokúšali sa ho oživiť, ale bez úspechu.

Eitan, vo veku 75 rokov, o ktorom by si človek myslel, že by sa mal dať na odpočinok, robil v prístave so spoločnosťou Ashtrom nejakú prácu. Posledný kontakt spoločnosti s ním bol okolo 7,00 hodiny ráno. Zo svojho bunkového telefónu volal úradníkom spoločnosti, aby podal správu

ohľadom stavu vybavenia na stanovišti po nočnej búrke. Krátko po zavoľaní bola konverzácia prerušená a úradníci spoločnosti nemohli urobiť ďalší kontakt. Do oblasti boli vyslané záchranárske sily. Keď ho našli, personál sa ho snažil pol hodiny oživovať, ale nakoniec ho lekár vyhlásil za mŕtveho.

Rafael Eitan bol jedným z izraelských vojenských hrdinov, ktorý slúžil ako šéf štábu IBS (Izraelských bezpečnostných síl) od roku 1978 do 1983. Bol 37 rokov vo vojenskej službe v štátnom zásahovom zbore Palmach a v IBS. Eitan bol zapojený do bojového parašutistického zoskoku do Mittla Pass počas Sinajskej kampane v r. 1956. V r. 1983 vstúpil do politického života a založil hnutie Tzomet, ktoré oponovalo ústupu zo Sinaja. V r. 2003 bol nominovaný, aby slúžil ako logistický koordinátor pre spoločnosť Ashtrom, ktorá vylepšovala vlnolam v prístave Ašdod. (Haaretzdaily, 24. November).

Eitan bol uložený na odpočinok na cintoríne v jeho rodnom meste Tel Adashim v Jeezreľskom údolí, v stredu, 24. novembra. Ďakujeme Bohu za službu odovzdaného muža, akým bol Rafael Eitan a prosíme Ho, aby sa zmiloval nad jeho dušou.

„Ozdoba tvoja, Izrael, na tvojich výšinách pobitá, ó, ako padli bohatieri... Bôľno mi za tebou, brat môj...” 2 Samuelova 1:19,26

*z Jeruzalema
Lonnie C. Mings*

MÚR MODLITIEB

„Na твоjich múroch, Jeruzaleme, ustanovím strážcov, ktorí po celý den a po celú noc nebudú nikdy mlčať. Vy teda, ktorí pripomínate Hospodina, nemajte pokoja!“ (Iz. 62:6)

LIST MODLITEBNÉHO STRÁŽCU

November - December 2004/ Kislev - Tevet 5765

OSLAVA SVIATKU STÁNKOV

„*Blahoslavený človek, ktorý v Tebe nachádza silu, tí, čo majú na mysli cesty do chrámu!*“ (Žalm 84:5)

Pútnici zo všetkých národov, ktorí sa zišli v Jeruzaleme kvôli Sviatku stánkov, očakávajú naplnenie Božieho Slova zo Zachariáša 14:16: „*Všetci, ktorí ostanú z rozličných národov, ktoré tiahli proti Jeruzalemu, budú putovať z roka na rok, aby sa klaňali kráľovi Hospodinovi mocností a svätili sviatok stánkov.*“ Viac, než 4000 veriacich z celého sveta, sa zúčastnilo Medzinárodnej Kresťanskej Misie - ročnej oslavy a konferencie. Jedným z hlavných rečníkov na konferencii bola Pat Robertson, ktorá viedla modlitebné stretnutie pred Knesetom. Bolo to najväčšie zhromaždenie na Slávnosti od začatia intifády - od septembra 2000 (*Jpost, 5. október*).

Jeruzalemský mestský úrad očakával okolo 20 000 návštevníkov - veľmi veľkú podporu v rámci cestovného ruchu. Možno je to znamenie, že intifáda uvoľňuje svoje zovretie a ľudia sa snažia odložiť stranou svoj strach a cestujú do mesta, ktoré Boh miluje.

- ◆ **Ďakujte Bohu**, že hoci je mnoho takých, ako Balám, ktorí sa snažia Izrael preklínať, tiež sú tu takí, ktorí mu žehnajú.

„*Aké krásne sú tvoje stany, Jákob, tvoje príbytky, Izrael...Kto ťa žehná, nech je požehnaný, kto ťa preklína, nech je prekliaty!*“ (Num. 24:5,9)

VYVÝŠENÉ MIESTA

„*Vyhubím tvoje čarodejstvá z твоjich rúk a nebudeš mať veštcov.*“ (Mich. 5:11).

- ◆ **Hlasno volajte k Bohu**, aby zachránil tých, ktorí sú podvedení náboženskými učiteľmi, ktorí sa obracajú o radu k duchom, namiesto k Svätému Duchu Božiemu.

Nový rok, Roš Hašhanah, je predzvesťou kultového uctievania na vyvýšených miestach, čo bolo vždy pre Izrael kameňom úrazu. Madona, počas svojho pobytu, rovnako i jej doprovod - nasledovníci New Age Kabbala - sa zúčastnili ceremónie pre rabína Yehuda Ashlaga, zakladateľa Kabbala Centra v Jeruzaleme.

Kabbala je všeobecne používaný termín pre židovské mystické učenia, zhromaždené medzi 5 - 12 storočím v Španielsku a v Strednom Východe. Jeho popularita v Izraeli narastá a priťahuje tých, ktorí hľadajú odpovede na svoje problémy cez mystiku (*Israelinsider, 20. september*)

- ♦ **Modlite sa**, aby každý projekt (program), ktorí ponúka „tajomnú známosť“ sa obrátil späť na tých, ktorí praktizujú čarodejníctvo.

„ Kiež by ma ľud môj poslúchal, kiež by Izrael chodil po mojich cestách, čoskoro by som pokoril jeho nepriateľov a obrátil by som ruku proti jeho odporcom.“ (Žalm 81:14,15)

„MOLOCH“ SA NIKDY NEUSPOKOJÍ

„ ...Ak niekto spomedzi Izraelcov alebo cudzincov, ktorí sa zdržujú v Izraeli, obetuje niečo zo svojho potomstva Molochovi, bezpodmienečne musí byť vydaný na smrť, nech ho pospolitý ľud ukameňuje.“ (20:2)

Mladá, 18 ročná samovražedná teroristka, Zeinab Ali Isa Abu-Salem, ktorá v septembri zabila dvoch Izraelčanov a zranila 30tich, nebol nikto iný, než konferenciérka detskej TV show v miestnej stanici v Sícheme (Nablus). Vyrastala v bohatej arabskej rodine, ktorá vlastnila TV stanicu, vysielajúcu jej show.

Od vypuknutia násillia pred štyroch rokov, 8 teroristiek uskutočnilo samovražedné bombové útoky a ďalších 40 bolo zatknutých, za ich zapojenie do teroristickej činnosti. Teroristické organizácie naďalej veria, že bezpečnostné zdroje budú ženy menej prehliadať a preto je pravdepodobnejšie, že vstúpia do Izraela bez toho, aby vzbudili podozrenie (*Arutz Sheva, 23. september*)

- ♦ **Prihovárajte sa** za tieto moslimské ženy, ktoré sú zodpovedné za výchovu svojich detí. Modlite sa, aby boli spasené, a aby sa do ich domácností doniesla dobrá zvesť o Ježišovi.

„Spanilosť je klam a krása je márnosť, ale žena, ktorá sa bojí Hospodina, zasluhuje si pochvalu.“ (Príslovie 31:30)

Teroristické organizácie na Západnom Brehu a v pásme Gazy s narastajúcou mierou používajú deti pre svoje aktivity. Okrem toho, že ich posielajú s výbušnými pásmi a na odovzdávanie bômb medzi tajnými agentmi, slúžia deti ako prostriedok na zhromažďovanie informácií týkajúcich sa pohybu vojsk, ktoré potom použijú na prípravu útokov. Palestínske Media Watch (organizácia, ktorá sleduje médiá v Palestíne) starostlivo zdokumentovali početné detské televízne programy, ktoré vyučujú arabské deti, aby vyhľadávali „*hrdinskú smrť pre Alaha*“. Počas televízneho posolstva deťom, 15. januára 2002, sám Arafat im povedal: „ Nie je najväčším posolstvom pre svet, keď dieťa zomrie za Alaha?“ (*Arutz Sheva, 23. september*).

- ♦ **Vyhlasujte / prehlasujte** kniežatstvám a mocnostiam temna do ponebeských oblastí, že

„ Ajhľa, dedičstvom od Hospodina sú synovia, odmenou je plod života.“ (Žalm 127:3).

KOLKO SÍZ DO NÁDOBY?

„Ty...vlož moje slzy do svojej nádoby...Potom moji nepriatelia ustúpia späť v ten deň, keď budem volať.“ (Žalm 56:8,9)

- ♦ **Modlite sa, prosím**, za rodiny, ktoré nedávno stratili svojich milovaných a za tých, ktorí strávia mnoho mučivých týždňov a mesiacov, pri zotavovaní sa zo svojich rán.

Od 28. septembra do 1. októbra boli zabití štyria Izraelskí civilisti - ktorí žili svoj každodenný život - rovnako i dvaja vojaci v službe.

V Neve Dekalim (Gush Katif), bola zabitá **Tiferet Tratner**, 24, keď raketa Kassam prerazila cez strechu jej domu a vybuchla tam, kde sedela. **Shulamit Batito**, 36, z Elei Sinai bola zastrelená, kým sa venovala joggingu v jej okolí. Teroristi sa pokúšali odviecť telo Batito z toho miesta. Keď jej prišiel na pomoc **seržant Victor Ariel**, 20-ročný medik, bol tiež zabitý. Shulamit, učiteľka školy v komunite Nisanit, bola ako náhradná matka pre niekoľko detí. Victorovi rodičia oslavovali výročie svadby v deň, kedy bol zabitý ich jediný syn.

Dve Etiópske deti (zo štyroch súrodencov) - **Dorit Aniso** a **Yuval Abebeh**, zabila raketa Kassam, kým sa hrali na dvore v Sderot. **Seržant Gilad Fisher**, 22, bol zabitý, keď vtrpelci vnikli do stanovišťa IBS(Izraelských bezpečnostných síl) v Beit Hanoun. Toto sa stalo len niekoľko týždňov predtým, ako jeho mladší brat mal oslavovať svoje bar mitzva a jeho sestra sa mala vydávať.

7. októbra dva hrozné teroristické útoky zabili 34 ľudí na Sinai v Egypte - medzi nimi bolo 12 Izraelčanov. Jedna z mnohých tragédií, ktorú zapríčinila bomba, odpálená v hoteli Hilton v Tabe, roztrhla od seba rodinu Niv. Zohar a Zila, rovnako i ich synovia Gilad (11), a Lior (3), boli ubytovaní v izbe, ktorá sa pri explózii úplne zrútila - pričom zabila Zilu a deti. Dcéry - dvojčičky, Yael a Šaron, neboli pri výbuchu zranené, pretože boli ubytované v izbe oproti vestibulu. Zohar, otec, našťastie prežil, hoci po výbuchu doslova „skákal“ z poschodia na poschodie. (*Jpost*, 10. október).

Podľa správ, tento veľký výbuch zlepšil vzťahy medzi Izraelom a Egyptom, kvôli potrebe spolupracovať, aby sa zachránili tí, ktorí prežili. Arafat (v tom čase ešte živý a aktívny) a niektorí členovia Moslimského Bratstva naznačili, že z útoku mal najviac zisk Izrael, z čoho pre nich vyplýva, že s pomocou Spojených Štátov bol v skutočnosti za tým.

- ♦ **Modlite sa** za cirkev, aby povstala a zaujala svoje oprávnené miesto pred Pánom, aby sa kniežatstvám a mocnostiam v ponebeských oblastiach dal na známosť večný Boží plán, ktorý vykonal skrze Ježiša Krista (Ef.3).

„ Na Ňom (kríži) odzbrojil kniežatstvá a mocnosti, vystavil ich verejne posmechu, triumfujúc nad nimi.“ (Kol. 2:15).

ODIŠIEL OTEC TERORIZMU

„Podsvetie dolu je vzrušené kvôli tebe pred tvojím príchodom, prebúda tiene kvôli tebe, všetkých bývalých mocnárov zeme...do podsvetia zvrhli tvoju pýchu...“ (Izaiáš 14:9,11)

Muž, ktorý „vynašiel“ terorizmus, je konečne mŕtvý, aby sa stretol so svojim Tvorcom. Človeku musí behať mráz po chrbte keď si pomyslí na neprijemnú situáciu, keď sa postaví pred Bohom Izraela. Nakoľko Arafat odovzdal svoj život na to, aby zničil deti Izraela. Nemôžeme tohto muža vychvaľovať. Bez ohľadu na to, aké malé pozitívne veci by mohol niekto nájsť a povedať ich (a svet sa ich snaží nájsť), nemožno poprieť, že tento muž zasvätil svoj život, aby zničil to, čo sa Boh snaží dosiahnuť - menovite obnovenie Izraela. Arafat založil Fatah v roku 1958 a v roku 1965 začali partizánske a teroristické útoky proti Izraelu. Po Šesť Dňovej Vojne posunul svoje operácie do Jordánska, potom do Libanonu a potom do Tuniska. Zanechal za sebou reťaz teroristických útokov, únosy lietadiel a všeobecné zmrzačenie. Kedykoľvek hovoril o „mieri“ s Izraelom, druhou stranou svojich úst dýchal džihád, t.j. uisťoval Arabov, že to bol len trik, taktický manéver a krok smerom ku konečnému cieľu - zvrhnutiu Židov do mora. Bol typickým blízko-východným „silákom“ a svetová etika nebola súčasťou jeho slovníka.

- ♦ **Ďakujte Bohu**, že tento muž už sem nepatrí a modlite sa, aby bol palestínsky ľud vyslobodený z podvodu a temnoty Arafatovho režimu.

PALESTÍNČANIA ZA ARAFATA

*„Čakáme na pokoj, ale nič dobrého niet a na čas uzdravenia, ale hľa, zdese-
nie.“ (Jeremiáš 8:15)*

- ♦ **Veľmi proste Boha**, aby posilnil umiernených medzi Palestínskou samosprávou, aby zabránil tomu, že povstane ďalší „silák“ v Palestínskych územiach, ktorý by nastúpil po Arafatovom odchode.

Palestínčania sú teraz ako deti, ktoré stratili jedného rodiča. Zatiaľ, čo mnohí z nich dávali najavo Arafatove chyby a slabosti, ešte stále bol pre nich nejakým spôsobom symbolom nádeje. Teraz, keď je preč najväčší terorista, človek by očakával, že umiernení medzi Palestínčanmi sa ujmú vedenia, a že by sa mohol na horizonte objaviť nejaký druh pokoja. Avšak takto sa to nejaví. Hoci úradníci Palestínskej samosprávy zostavili dočasnú vládu s rôznymi osobami, hrajúcimi kľúčovú rolu, anarchia vládne pod povrchom. Nedávny útok na život Mahmouda Abbasa zjavuje pravú situáciu. Dva dni potom, ako bol Arafat pochovaný v Ramalláhu, okolo 40 ozbrojencov zahájilo paľbu v Arafatovom smútočnom stane v Gaza City, pričom zabil dvoch mužov bezpečnostných síl a ďalších štyroch zranili. Ľahko mohli zabiť Abbasa, muža nominovaného, aby kandidoval na prezidenta Palestínskej samosprávy, ale nechali ho iba s varovaním: „Nabudúce nebudeme strieľať ponad tvoju hlavu, ale budeme strieľať, aby sme zabil. Dávaj si pozor, aby si vybral správnych spolupracovníkov a zdržiavaj sa ďaleko od Muhammada Dahlana a Ahmeda Queria.“

- ♦ **Proste Boha**, aby pomohol Palestínčanom si uvedomiť, že ich život sa zlepší iba vtedy, keď sa rozhodnú žiť v pokoji s Izraelom, ktorý je tu, aby zostal.

PRENIKNUTIE VZDUŠNÉHO PRIESTORU IZRAELA

„Ako lietajúce vtáky tak zacloní Hospodin mocností Jeruzalem, zacloní a vytrhne, ušetrí a oslobodí.“ Izaiáš 31:5

- ♦ **Snažne proste Boha**, aby posilnil izraelské ozbrojené sily, aby sa nezopakovalo predvedenie takéhoto vojenského nezdaru.

Najprv sa tým vychvaľovali, ale nebol žiaden dôkaz, že sa to stalo. Potom to bolo vidno v televízii, čo odstránilo všetky pochybnosti. 8. novembra Hizballah úspešne vypustil nad Izraelom malé prieskumné lietadlo bez pilota, riadené na diaľku. Očividne batéria Patriot - proti riadeným strelám, normálne umiestnená v západnej Galilei, bola v ten konkrétny deň, kedy lietadlo vstúpilo do vzdušného priestoru Izraela, odstránená. Na jej mieste bola umiestnená iba vylepšená, odpaľovacia batéria Hawk (Debkafile, 16. November). Radar Patriotu mal votrelca zachytiť a predať informáciu včas, aby mohlo byť lietadlo zostrelené. Avšak radar Hawku očividne nemohol malé lietadlo dopadnúť. Tak mal votrelec najmenej 12 minút na pokojné pozorovanie Izraela. To sa rozumie samo sebou, že ak sa takáto vec zopakuje, mohlo by takéto lietadlo v budúcnosti dopraviť bombu do Izraelského mesta (čím sa Hizballah v skutočnosti chváli).

- ♦ **Proste Boha**, aby ukázal Izraelu, že v konečnom štádiu je On ich jedinou ochranou a ich jediným vysloboditeľom.

„Hospodin otvoril sluhove oči a videl, že vrch okolo Elizea bol plný koní a ohnivých vozov.“ (1 Kráľ. 6:17)

CESTOVNÁ MAPA A DVA ŠTÁTY

„Lebo hovoríš: oba národy i obe krajiny budú moje a budem ich vlastniť, hoci je tam Hospodin. Preto, akože žijem, znie výrok Hospodina Pána, chcem nakladať s tebou primerane tvojmu hnevu... a dám sa spoznať pri tebe, keď ťa budem súdiť.“ (Ezechiel 35:10-11)

- ♦ **Ďalej pokračujte v modlitbách** proti vytvoreniu Palestínskeho štátu, ktorý môže vytvoriť iba nešťastie tak pre Izrael, ako i pre samotných Palestínčanov.

Využívajúc atmosféru neistoty po smrti Jásira Arafata, Jordánsko a Francúzsko urgujú USA, aby tlačil Izrael a Palestínčanov smerom realizovať mierový plán Cestovnej mapy. „*Palestínčania stratili vodcu, ktorý viac ako pol storočia udržoval nažive ich nádej za nezávislosť*“, napísal kráľ Abdulah v International Herald Tribune. „*Teraz je príležitosť uctiť si to najlepšie z odkazu s novým elánom pre pokrok a mier*“ (Haaretz, 13. November). V spojení s tým povedal 13. novembra minister zahraničných vecí Francúzska, že nezávislý palestínsky štát by sa mal vytvoriť podľa možnosti čo najskôr - hoci s „dočasnými“ hranicami a vyzval Spojené Štáty a Európu, aby bezodkladne pracovali smerom ku sprostredkovaniu blízko-východného mieru. Povedal, že sa čaká, aby bola napísaná „nová strana“, ktorá sa začína s očakávanou voľbou Palestínskeho prezidenta za dva mesiace (Haaretz, 13. November).

- ♦ **Snažne proste Boha**, aby spôsobil udalosti uisťujúce, že táto „nová strana, ktorá čaká, aby

bola napísaná", bude obnovená snaha žiť v pokoji s Izraelom, namiesto starej snahy zbaviť sa Izraela.

„Nech bezbožný opustí svoju cestu a muž nepravosti svojej myšlienky a nech sa obráti k Hospodinu...“ (Izaiáš 55:7)

Medzitým prezident George W. Bush, ktorý sa stretol so svojim spojencom, len niekoľko hodín po Arafatovom pohrebe, vyhlásil: *„Máme veľkú šancu zriadiť Palestínsky štát.“* Pokračujúc so svojimi komentármi, povedal: *„Mám v úmysle využiť ďalšie štyri roky, aby som použil hlavné mesto USA na takýto štát. Verím, že je to v záujme sveta, aby sa naozaj vyvinul takýto pravý slobodný štát. Viem, že je to v záujme Palestínskeho ľudu.“* (Haaretz, 13. November). Asi v tom istom čase úradníci ministerstva zahraničných vecí USA povedali, že Ministerstvo môže v blízkej budúcnosti zvolať Štvorku, aby prediskutovali mierový proces na Strednom Východe. Ale ako raz tomuto pisateľovi povedal jeden kresťanský Arab: *„Vieme, že zem bola daná Izraelu a že tu nikdy nebude Palestínsky štát.“*

- ♦ **Proste Pána**, aby sa postaral o riešenie problémov Palestínčanov, ale takým spôsobom, aby to neohrozilo krajinu, odkázanú Abrahámovi a jeho potomkom, skrze Izáka a Jáka.

„Tvojmu potomstvu dávam túto krajinu, od rieky Egyptskej až po veľkú rieku, po veľtok Eufrat.“ (Genezis 15:18)

PERZSKÝ TIGER JE EŠTE STÁLE NEBEZPEČNÝ

„...Ak je to kráľovi vhod...nech napíšu, aby sa odvolali listiny, úklady Hámána Agagského...ktoré napísal na zničenie Židov...Veď ako sa môžem dívať na pohromu, ktorá má zachvátiť môj ľud? A ako sa môžem dívať na skazu svojho rodu?“ (Ester 8:5-6)

- ♦ **Naliehajte na Pána**, aby držal na uzde perzského „tigr“ a aby zmenil svoj agresívny charakter, obzvlášť ohľadom Izraela.

Teherán nedávno oznámil, že zastavuje svoj program obohacovania uránom a že dá pod policajný dozor tento záväzok, začínajúc pred stretnutím rady IAEA 25. Novembra (Medzinárodný výbor pre atómovú energiu). Irán hovorí, že jeho „jediným záujmom“ je vyrobiť nukleárne palivo pre mierové účely, pomocou obohatenia uránom na nízkom stupni. Avšak sú nové znepokojenia, že Teherán chce vyrobiť atómovú bombu, schopnú zasiahnuť Izrael (alebo dokonca Európu) skrze strely, upravené pre nukleárne výbušné hlavice. Chápte to jasne: ako náhle bude mať Teherán bombu a prostriedky na jej spustenie - je to šachmat pre celý Blízky Východ (t.j. pokiaľ ďalší štát nebude chcieť predviesť svoju vlastnú bombu a nepovie: „OK, dajme sa do toho“) Je fakt, že Iránu sa nesmie dovoliť, aby vyvinul bombu. Ale medzitým je celý svet na vážkach, kým Teherán pokračuje so svojim nukleárnym programom. Je toto Armageddon vo vývoji? Iba čas ukáže a iba Boh môže zastaviť ruku tohto neuprosného nepriateľa.

„Nijaká zbraň zhotovená proti tebe nebude úspešná. Každý jazyk, ktorý sa zdvihne proti tebe, k súdnemu výroku ty zatratíš. Toto je údel sluhov Hospodinových a ich spása odo mňa, znie výrok Hospodinov.“ (Izaiáš 54:17)

V Mesiášovi
Lonnie C. Mings

CHEVRA CENTRUM

Na začiatku minulého roka sme boli potešení tým, že nám predseda Židovskej náboženskej obce v Žiline ponúkol budovu pre naše združenie. Je to bývalá židovská škola. Uvedomujeme si, že nás Boh vedie k tomu, aby táto budova bola požehnaním pre Jeho ľud ako Chevra centrum, a to cez nasledovné projekty:

- distribúcia potravinových balíkov a humanitárnej pomoci, šatstva
- pomoc pre tých, ktorí prežili holokaust a geto
- zdravotnícke projekty, starostlivosť o starších ľudí
- programy pre deti a siroty
- kultúrne, vzdelávacie a vyučovacie programy
- projekty Aliyah – imigrácia do Izraela

Budova potrebuje rekonštrukciu. Návrh a príprava projektu, materiál a samotná práca na stavbe stojí veľa. Je to mimoriadne veľký projekt, ale Boh Izraelov, ktorý je náš Otec a Boh je oveľa väčší, než tento projekt. Táto vízia je nielen pre tím Chevra, ale aj pre tých v tele Ješuu (Ježiša), ktorých srdcia sú zlomené pre Židov, a ktorí chcú byť Jeho požehnaním pre nich: *"A požehnám tých, ktorí ťa žehnajú"* (1 M. 12:3). Ďakujeme vám za vaše príspevky.

Súčasný stav budovy

Pohľad na projekt budovy po rekonštrukcii.

Pre všetkých vás, ktorý ste sa rozhodli prispieť na projekt CHEVRA CENTRUM sú nasledovné informácie:

Pre platby zo Slovenska :

Chevra, Holleho 40 , 010 01 Žilina,

Banka: ČSOB, a.s., Legionárska 1, 012 22 Žilina

zvlášť vytvorený účet - č.ú.: 307945033/7500 (SK) (poukážka označená červenou bodkou)

Pre platby z Českej republiky:

Chevra, Smetanova 523, 739 61 Třinec

Banka: ČSOB, a.s., Lidická 1264, 739 61 Třinec

č.ú.: 180773659/0300 (Kč) (na poukážku uveďte var. symbol 111)

SPRÁVY Z DIASPÓRY

Volám sa Kvalwaser B. Solomonovna, rodená Rozenberg v r.1914 v Užgorode, kde som žila s rodičmi, sestrou a dvomi bratmi. Otec a mama pracovali doma ako krajčíri. Bratia, sestra a ja sme študovali. Neskôr som študovala hospodárstvo.

V apríli 1944, presne na Pesach nás vzali do geta, ktoré sa nachádzalo na Mukačevskej ulici naproti železničnému priecestiu. V gete sme žili pod otvoreným nebom a v strachu pred neznámom. Neskôr nás poslali do Osvienčimu, kde v krematóriu zahynuli moji rodičia . Mňa určili na prácu spolu s mojou sestrou. No ešte predtým sme žili v Osvienčime v baraku 6 mesiacov, kde sme spolu s 500 ženami spali po troch na drevených posteliach a na holej betónovej dlážke. Našou prácou bolo rozsypať popol do blata.

Z Osvienčimu mňa a sestru poslali do Hamburgu a odtiaľ do Bergen-Belsenu, kde sme pracovali v krematóriu. Tam zomrela moja sestra. Oslobodili nás Angličania, a tých ktorý boli veľmi chorý poslali do sanatória vo švajčiarskom meste Kalmar. V 1946 roku nás – zakarpatských – poslali zo Švédska domov. Bola som chorá. Mala som tuberkulózu kostí. Vydala som sa po vojne. Mám syna. Muž zomrel. Som vdova. Skoro celý čas som sa liečila v tuberkulóznom sanatóriu v Dolgom. Syn vyrástol v ústave, pretože muž zomrel a ja som bola stále na liečení.

V súčasnosti ma bolesť úplne pohltila. Ležím v posteli. Už nevstávam, nohy mám nehybné. Veľmi veľká vďaka za to, že je Chevra, ktorá mi zabezpečuje obedy, potraviny, lieky a pampersy. Bez pomoci Chevry by nám bolo veľmi ťažko, pretože syn je invalidný, bez práce.

Dostávam mizerný dôchodok. Byt, v ktorom žijeme sa nachádza v hroznom stave. Vďaka za elektrické kachle (halogénový ohrievač - pozn. prekl.), pretože nám nefunguje ústredné kúrenie, len jedny kachle nás zohrievajú. Nemáme zavedený plyn. Bolo veľmi dobré, keď ste nám v minulosti nosili plynové fľaše. Ďakujem vám, lebo bez vás by som určite zahynula od hladu a chladu.

Volám sa Chodos N.E. a narodila som sa 9.2.1931 v dedine Laren založené JOINT-om (pozn. Židovská organizácia) v 30-tych rokoch v Dnepropetrovskej oblasti. Moja mama bola učiteľka a otec pracoval ako zámočník. Bývali sme tam 3 roky a potom sme sa odsťahovali do Dnepropetrovska, kam poslali otca do stranickej školy. Po skončení školy otec pracoval na oblastnom súde mesta Dnepropetrovsk a začal študovať na Právnickej akadémii v Charkove

Mama pracovala v Židovskej škole, ktorá sa v roku 1937 pretransformovala na Ukrajinskú. Keď sa začala vojna, otec bol povolán do armády, mama bola dobrovoľníčka. Otec bol komisárom nemocnice, kde mama pracovala ako zdravotná sestra. Toto bola frontová poľná nemocnica. Celú vojnu som bola s nimi. V r. 1941 sme boli evakuovaní do Strednej Ázie, kde sme ostali vyše roka. Mama tam bola riaditeľkou školy. V r. 1946 sme sa presťahovali do Užgorodu.

Dnes žijem sama s dcérou a vnučkou. Muža som pochovala pred mnohými rokmi. Som veľmi chorá a ťažko sa mi chodí ešte aj v byte. Môj dôchodok mi nevystačí ani na lieky. Mám veľké šťastie, že existuje Chevra, ktorá mi pomáha vyžiť v tejto ťažkej situácii. Dcéra je lekárka, ale nepracuje, je invalidná. Muž ju opustil a spolu s ňou aj ich dcérku – tá má 10 rokov. Žijeme veľmi ťažko, máme malé príjmy a peňazí na lieky treba mnoho. Nájomné za byt je tiež vysoké.

Vďaka Chevre, že nás kŕmi a dáva nám potraviny, aj lieky, oblieka nás a na vnučku mesačne prispieva 40 hrivien.

Béli (Ukrajina)

Tieto príbehy sú jedni z tisícov, s ktorými sa môžeme stretnúť na našich cestách po bývalých krajinách Sovietskeho zväzu. Ale nie vždy môžu mať koniec ako tieto, ktoré ďakujú za pomoc. Veľa krát sa pomoci nedočkajú a zomierajú v hrozných situáciách nedostojných ľudí. Dôvodom je nezáujem ľudí, materializmus, antisemitizmus a ďalšie faktory to spôsobujú. Projekty, ktoré Chevra zabezpečuje v rámci pomoci židom v diaspóre (v súčasnosti na Ukrajine), sú nasledovné:

*jedálne s teplou stravou , potravinové balíky,
zdravotnícka pomoc, jednorázová pomoc, pomoc deťom*

Jednotlivé projekty podporujú ľudí, ktorí sú v núdzi, ktorí nemajú resp. nemôžu sami seba užiť. Ďakujeme Bohu za vaše príspevky na tieto projekty. Nech vás Boh požehná a naplní vaše srdcia pokojom a radosťou, ktorú máme v Jeho synovi - Ješuu.

Pre tých, ktorí ste sa rozhodli prispieť finančne na tieto projekty, môžete formou poukážky alebo prevodom na účet. Ďalšie informácie nájdete na zadnej strane časopisu.

Jozef Janits, tím Chevra

IZRAEL, SVÄTÁ ZEM

V novembri som mala možnosť navštíviť Izrael. Pre mňa to bola prvá cesta do Svätej zeme. Krajina, o ktorej som sa už niečo dozvedela z kníh, filmov, z Biblie, z konferencií, z televíznych správ. Bola som plná napätia, vzrušenia a očakávania. Veď táto cesta bola mojím 12-ročným snom. Z letiska v Tel Avive sme prišli do Béršeby. Naša cesta pokračovala k Mŕtvemu moru. Nelemovali ju ani stromy, či kriky, ani iné rastliny. Prekvapilo ma aká rozsiahla púšť je v Izraeli. Voda je tam veľmi vzácna. Keď sme sa presúvali z miesta na miesto, videli sme nekonečné kamene, kopce bez stromov, s vysušenou trávou. Bola som prekvapená, ako sa vedeli na tých suchých kopcoch nasýtiť pasúce sa stáda kôz či kráv. Čudné, ale naozaj neboli chudé.

Do Jeruzalema sme docestovali tesne pred zotmením. Postáli sme na kopci odkiaľ bol dobrý výhľad na celé mesto. Sínko práve zapadalo. Akonáhle zapadlo, okamžite bola tma. Prišla vždy veľmi skoro - už o piatej. Takže pred nami bol vysvietený Jeruzalem a ovieval nás príjemný večerný vánok. V čase môjho odchodu bolo sice aj na Slovensku na október dosť teplo, ale v Izraeli ešte stále bolo cez deň 30 stupňov.

Prehliadka mesta prišla na rad až nasledujúci deň. Staré mesto, múr nárekov, Vía Dolorosa, Pánov hrob, kostoly, množstvo ohromných historických kamenných budov. Všetko vystavané z obrovských otesaných kameňov. Moja známosť Biblie zvyšovala zaujímavosť týchto miest.

Jedno miesto ma dojalo až k slzám – Getsemanská záhrada. Miesto, kde Ješua vybojoval náš boj. On poslúchol Otca. Rozhodol sa ísť na kríž. To rozhodnutie – *„Nie moja, ale Tvoja vôľa nech sa stane“* - zaznelo v Getsemanskej záhrade. Tam zvíťazil. Obklopený olivovými stromami, ktoré tam rastú dodnes. Zaujímavé je, že olivové stromy rastú až 2000 rokov a nezničí ich ani požiar, ale opäť vyrastú nové výhonky. Toto miesto na mňa silno zapôsobil. Môj zážitok umocnil ten istý večer koncert Paula Wilbura.

Mala som úžasnú možnosť vidieť viaceré miesta po ktorých chodil Ješua, Pán Ježiš: Nazaret, Kafarnaum, Jeruzalem, Jordán, Galilejské jazero obklopené Golanskými výšinami. Videla som mnohé miesta, ktoré sú opísané v Starom zákone: Šílo, BeitSean, EnGedi, Megiddo, kde bol kedysi dávno dôležitý prameň. V súčasnosti je už vyschnutý. Navštívila som Kumrán, kde v r. 1947 pastier našiel zvitky z Izaiáša.

Zaujímavé je mesto Cézarea – stále tam stojí rímsky teáter. Dávno tu boli rôzne predstavenia a apoštol Pavol aj tu predstavil živého Boha. Mesto bolo dôležitým kresťanským centrom. Ďalšia zastávka - Karmel mi pripomenul Eliáša ako sa na hore modlil k Bohu a aj uctievači Bála sa modlili. Či Boh je pravý? Eliášov Boh ukázal, ktorý ním je. Zostúpil oheň z neba a zapálil oltár. Eliáš potom pobil prorokov Bálových. Z Karmela je nádherný výhľad na celé okolie. Vôkol je už úrodná krajina. A konečne – stromy: banánovníky, datle, avokádo, pomarančovníky, mandle, olivy. Kriky tu sú veľmi voňavé, aromatické. Napr. kríkov rozmarínu bolo všade veľa. Krík, ktorého listy my poznáme ako bobkový list, mal pekné, lesklé, syte zelené listy a pekne voňal. Veď práve z listov tohto stromu si robili Rimania aj vavrínové vence.

Burinu som tu takmer nikde nevidela. Všetko, čo tu rastie, niekto zasadil. Sú tu vybudované zavlá-

žovacie systémy. Bez nich by sa tu zrejme nič neurodilo. Aj pôda, ktorú nazývam „úrodná“, je plná kameňov a je suchá. A predsa si Židia dali námahu – vyčistili pôdu a neustále sa o ňu starajú. Zamyslela som sa, či by sme my – Slováci či iné okolité národy dokázali niečo v takej suchej zemi vypestovať? Viem, že my sme často nespokojní s omnoho lepšou pôdou, či situáciou v krajine. Mládež v našej krajine nemusí chodiť ozbrojená, aby ochránila svojich súrodencov či starších rodičov. Kým mládež v Izraeli – mladí vojaci a vojačky chodia po ulici so samopalmi, pripravení bojovať a brániť seba, svoje rodiny, svoju krajinu. Sú veľkými vlastencami a nadšencami pre svoje rodiny a krajinu. Nechcú cudzie vlastníctvo. Chcú svoju zem. Chcú len to, čo im patrí a čo je ich.

Mala som možnosť byť na konferencii, ktorú pripravila organizácia Bridges for Peace (Mosty pokoja). Boli pozvaní viacerí prednášajúci, ktorí hovorili o situácii v Izraeli v rôznych sférach života.

Prednášal aj jeden novinár - Khaled. Opisoval ako bol náhodne pri jednej udalosti očitým svedkom, kým na druhý deň našiel tú istú udalosť opísanú v novinách úplne inak. Veľmi ho to pobúrilo. Hovoril, že vidí ako mnohí žurnalisti klamú. On sa rozhodol písať pravdu. Napriek neprijemnostiam a problémom, ktoré už neraz mal. Tento človek je Arab, žije v Izraeli. Prestal podporovať Palestínčanov. Hovoril: *„Arafat dostal 6 miliárd dolárov. Kde sú tie peniaze? Od r. 1973 do r. 2000 nebola postavená ani jedna nemocnica v Izraeli pre Palestínčanov. Každý haliar, ktorý štáty vyzbierali na Palestínčanov, je strata finančných prostriedkov a času. Palestínčania nedostali nič. Tieto peniaze neidú obyčajným ľuďom. Smerujú na ciele pár Arabov, ktorý majú moc. Títo nenásytní vodcovia „huckajú“ mladú generáciu Arabov proti Židom. Vzbudzujú v očiach novej generácie Arabov nenávisť voči Židom.“* – povedal novinár Khaled

Ďalšia skúsenosť, ktorá ma ovplyvnila, bol viditeľný vplyv Božích hodnôt na životy Židov. Boh je súčasťou ich života. Myslím, že aj rodiny silno držia spolu. Videla som ako aj počas šabatú celé rodiny spolu trávajú čas, rozprávajú sa, spolu oddychujú. Vlastne aj počas slávenia šabatú sa silne prehlbujú ich vzťahy. Kládla som si otázku: Kedy sme mi takto často celé rodiny spolu taký intenzívny a kvalitný čas? Čo vidia naše deti? Mala som pocit, že my sa stále za ničím naháňame a nevieme oddychovať. Mala som pocit, že oni v určitom čase s plným nasadením pracujú a potom s plným nasadením dokážu oddychovať. Netvrdím, že my sme horší a oni sú lepší. My sme len často so všetkým viac nespokojní. Ťažšie prijímame ťažšie podmienky. Často sa nám zdá, že veci, ktoré máme, nie sú dosť dobré. Vidí sa nám, že to čo má druhý je lepšie. Ak má niekto viac ako my, máme pocit, že my máme málo (prítom v skutočnosti aj to, čo máme my, je dosť). Mala som pocit, že často sa necháme oklamať. Rozmýšľala som, že viac ľudí na svete je v súčasnosti v nedostatku, biede, hlade ako v blahobyte. Keď sa pozriem objektívne, myslím si, že my, v našej krajine sa máme ešte dobre. V našej krajine je aspoň taký pokoj aký je, a Boh nás ešte stále chráni. Domov som sa vracala s vďačnosťou a radosťou. S vďačnosťou za všetko, čo mám. So srdcom plným vďaky, že žijem, hýbem sa, nie je u nás vojna, chodím v pokoji do práce, nemusím bežať do bunkru pred vybuchujúcimi bombami. Mám rodinu, blízkych, ktorí ma majú radi a ja ich. Mám kde bývať, mám kam prísť a mám kam druhých priviesť. Boh dovolil, aby som Ho poznala. Bola by som nevďačná keby som si myslela, že toto nie je dosť.

Judita Kántorová

KŘIŠŤÁLOVÁ NOC

KŘIŠŤÁLOVÁ NOC A (NEJEN) BERLÍNSKÁ ZEĎ

Stalo se již smutnou tradicí, že jsme i letos, bez sebemenšího zájmu, minuli jedno velmi důležité výročí. **9. listopad je připomínán jako symbol odporu proti fašismu a antisemitismu.** V době, kdy v našem národě, v Evropě i na celém světě přibývají protizidovské útoky, je toto opomenutí v informační společnosti zvláště alarmující! 9. listopad je zároveň **výročím pádu Berlínské zdi.** Tehdy pro mnohé skončila studená válka. U našich sousedů, Němců, má datum 9. 11. právě tyto dva významy.

"Devátý listopad je pro Němce rozporuplný den," řekl berlínský starosta Klaus Wowereit, který slavnostně položil věnec u Památníku berlínské zdi. Starosta připomněl pozitivní emoce, spjaté s tímto výročím. Upozornil i na osud stovek východoněmeckých uprchlíků, kteří zahynuli při pokusu zdolat betonovou bariéru. Bolestné jsou především vzpomínky na Křišťálovou noc, tedy 9. listopad z roku 1938, kdy proběhly kruté protizidovské pogromy.

Také spolkový kancléř Gerhard Schröder označil devátý listopad za **"triumf svobody a demokracie", ale i za "den hanby a zamyšlení"**. Křišťálovou noc označil kancléř za počátek cesty do propasti nelidskosti. "Proto bude tento den stále připomínat, že je nutné se rasismu a antisemitismu bránit již v jeho počátcích," řekl.

I patnáct let po pádu zdi je proto podle starosty Wowereita o čem diskutovat. **"Nesmíme především připustit, aby zeď opět vznikala v hlavách lidí,"** uvedl.

HN.IHNED.CZ, 10.11.2004, Autoři: Barbara Bublíková, Jiří Sládek

"...V Berlíně je v plamenech pět synagog, potom patnáct. Zuřivost lidu je nyní plně podnícena. Této noci není možné proti němu zasáhnout. Ne, že bych chtěl. Jen ať to pokračuje. Když jedu zpátky do hotelu, slyším zvuk rozbitého skla. Bravo! Bravo! Synagogy nyní žhnou jako gigantické pece. Německému majetku nehrozí žádné nebezpečí..." Tyto bezcitné řádky si zapsal ráno 10. listopadu 1938 do svého deníku říšský ministr národní osvěty a propagandy Joseph Goebbels. Zaznamenával si je právě ve chvíli, kdy obdržel první souhrn zpráv o událostech minulé noci, jež Hermannovi Göringovi podával velitel bezpečnostní policie Reinhard Heydrich. Podle nich bylo za svítání 10. 11. 1938 zničeno 191 synagog a rozbité výlohy mělo asi 7 500 židovských obchodů a firem. Zavražděno bylo 36 Židů (později se ukázalo, že obětí bylo téměř třikrát více) a další stovky byly těžce raněny. Té noci byli obyvatelé v městech, městečkách i na vesnicích po celé Velkoněmecké říši (která již zahrnovala i okupované čs. pohraničí) probuzeni zvuky tříšticího se skla, světlem, zápachem hořících synagog a zoufalým křikem Židů. Rozpoutaná vlna násilností neměla v moderních německých dějinách obdoby.

Záminkou pro rozpoutání takového běsnění byl atentát na německého diplomata v Paříži, spáchaný židovským chlapcem. (Více na : <http://www.ushmm.org/kristallnacht/>)

Berlínská zeď padla.

Co však nepadlo, je **KŘIŠŤÁLOVÁ ZEĎ ANTISEMITISMU V SRDCÍCH** mnoha lidí na celém světě.

Dnešní zamyšlení bych rád věnoval právě zdím v našich životech. A protože v našich, lidských, začneme v knize počátků, u Adama.

Jako lidé jsme byli stvořeni a vštípeni do **bezbariérového prostoru zvaného Ráj**. Člověk tam měl veškeré myslitelné zabezpečení všech svých potřeb a dokonalé podmínky pro plnění Bohem mu zadaných úkolů. Ani mezi ním a Stvořitelem nebyl sebemenší stín. Měli spolu **ideální VZTAH**. Samotný Ráj byl kvůli bezpečí člověka střežen a člověk měl pokyny, jak jednat.

To se nelíbilo Božimu nepříteli, Dáblu. Obelstil člověka a ten se zachoval vůči svému Stvořiteli věrolovně – zhřešil **proti Němu VZPOUROU**. Tím zničil unikátní vztah, který v celém vesmíru neměl obdoby. A co víc. V oblasti neviditelné se mezi Boha a lidi položil **HŘÍCH**, v oblasti viditelné byl člověk vyhnán z Ráje. **První historickou hradbu tak vytvořili cherubové s blýskajícím plamenným mečem, kteří chránili přístup ke stromu života a SMRT ducha člověka, což mělo za následek přerušení živého osobního VZTAHU BOHA A ČLOVĚKA** (v důsledku i lidí vzájemně) na dlouhá staletí – a až na výjimky, tisíciletí. Až do Kristova příchodu. Od těch dob **hřích člověka tvoří vůči Bohu – Stvořiteli tu nejhorší překážku, nejsilnější zeď** v celém vesmíru. Od té doby svět, a v něm i člověk, žije-li bez Boha, žije v temnotě.

Boha, který je Láska a nechce, aby kdokoli zahynul, ale je plný milosti a pravdy, to ani na okamžik nenechal klidným a hostejným. Měl a má plán na záchranu lidí, na jejich vyvedení z domu otroctví, z domu služby Zlému, z vězení. A tak **jsme v průběhu celých lidských dějin svědky stále nového lidského úsilí stavět zdi a hradby a stále trpělivého úsilí Božího tyto námi vztyčované hradby bořit**. Pojďme se na pár takových historických událostí podívat.

Doba potopy. Na zemi se rozmnožila zlovůle člověka a každý výtvar jeho mysli i srdce byl v každé chvíli jen zlý. Hřích člověka se postavil mezi něho a Boha. Jak zbořit tuto hradbu? Pro člověka věc nemožná. Bůh bere do ochrany spravedlivého Noa a jeho rodinu a uvádí potopu na zemi. Vše zlé a zkažené zahynulo. Bůh dal nový počátek, novou šanci, požehnal lidem **VZTAH je částečně obnoven!** Bůh tak dává závdavek věcí příštích...

Lid se ujal úkolů a velmi se vzmáhal. Došli tak daleko, že byli jednotní v řeči a činech. Jednoho dne si ale řekli: „*Nuže, vybudujme si město i věž, jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi*“. Jejich zdi, tím, co se postavilo mezi ně a Boha, byla **vzpoura, falešná jednota, sobectví a pýcha**. Mysleli si, že si sami mohou zabezpečit svoji existenci a svoji budoucnost. Že Boha nepotřebují. Jak ubohé. A jak aktuální v souvislosti s idejemi, na kterých je budována tzv. **Evropská unie**. Jak aktuální tváří tvář světovému ekumenismu, globalizaci, hrozbě terorismu atd. Bůh zasáhl a zmátl jejich jazyky. Od té doby lidstvo žije ve zmatku. Ne to není to nejhorší. Kdyby se totiž mohli dorozumět, udělali by ještě větší pitomost, která by pravděpodobně byla nevratná. Ukončení tohoto zmatení jazyků, **odstranění této zdi v duchovní rovině**, vidíme, a od té doby můžeme i prožívat, o Letnicích, jak jsou popsány v knize Bible, ve Skutcích apoštolských.

Závďavek máme mezi těmi křesťany, kteří i když mluví jinou mateřštinou, mluví stejně a rozumí si ve svých srdcích. Protože **obnovili svůj VZTAH s Bohem** skrze Ježíše Krista.

Bůh nachází a povolává člověka, Abrama, a dává mu zaslíbení. Opět nová šance pro lidstvo. Pro všechny čeledi země. Hradby být nemusí! **Jejich VZTAH je tak úzký, že Bůh s člověkem Abrahamem vstupuje do smlouvy.** Ta má dosah do dneška i na věčnost. Bariéra je opět odstraněna, i když pouze pro ty, kteří jednají určitým způsobem. A setkáváme se s mužem, jehož jméno je Jákob. Jednoho dne tento muž prožije zvláštní příběh. „Kdosi s ním zápolil“. Dozvídá se, že ten kdosi je Bůh, a že v zápase s Ním obstál. Dostává požehnání Boží a nové jméno – Izrael, což znamená „**Zápasí Bůh**“, **případně „Bůh vládne**“. A tak se v dějinách lidstva objevuje muž, skrze kterého Bůh dává povstat svému národu, který má být modelovým příkladem, vzorem, všem ostatním národům mj. v tom, jak zbořit všechny narůzno dělicí hradby, čehož důsledkem je **obnovení VZTAHů s Bohem a mezi lidmi. Jedinou šancí je dovolit Bohu, aby sám jednal.** Uznání toho, že já, člověk, prostě na to, abych obnovil jakýkoli vztah na zemi či v nekonečném vesmíru, nemám. Pokud patřím do ďáblovy zájmové sféry, nemohu být jiný, než zlý, neboť on přišel kazit, zabít a ničit!

Od tohoto muže se odvíjí **dějiny „národa“**, lidu Izrael. **Byl to lid, kterému se zjevil Hospodin, lid, který patřil a patří Hospodinu, svému Bohu.** Od Něho dostal zaslíbení a zákon, s ním Bůh uzavřel smlouvu. Jejich dějiny máme podrobně sepsány v Bibli. Hospodin svůj lid vedl a tento se Mu často vzpíral, takže byl nucen vždy znovu a znovu být veden k poslušnosti. Jinak řečeno, stavěli hradby a zdi a Hospodin je trpělivě znovu a znovu bořil, aby jim prokazoval svoje milosrdenství a věrnost. **Vysvobozoval svůj lid z otroctví, z egyptské totality, z babylonského zajetí, z jejich modlářství, okultismu a všeho, co se na ně přichytilo a co se stávalo překážkou mezi nimi a Bohem, který se jim mnohokrát vztahově ukazoval jako Otec.**

Izrael je lid Boží, ve kterém se zjevil a zjevuje Bůh. On je jeho Králem. Tomuto lidu byl zjeven, z tohoto lidu vyšel, i **Ježíš, Kristus – Mesiáš. Bůh s námi – ten Pomazaný. On je náš pokoj, On, který učinil z obojího jedno a zbořil zeď, která rozděluje a působí svár. Svou obětí odstranil zákon ustanovení a předpisů, aby z těch dvou, z Žida i pohana, stvořil jednoho nového člověka, a tak nastolil mír. Oba dva usmířil s Bohem v jednom těle, na kříži usmrtil jejich nepřátele.** On byl Bohem pomazán k tomu, aby „...*kázal radostnou zprávu chudým. Byl poslán uzdravit lidi zdrcené v srdci, kázat zajatým propuštění a slepým prohlédnutí, propustit zdeptané na svobodu a kázat Pánovo milostivé léto.*“ Přišel na svět ten, kdo měl a má nejkomplexnější program boření starého, nefunkčního, zlého, ubíjejícího, rozdělujícího,...(dosad' své zdi a překážky) a stavění nového, funkčního, perspektivního, přínášejícího život a s dosahem do věčnosti a do Božího Království. **On jediný je lékem na rakovinu hříchu antisemitismu.**

Skutečně pravé kořeny antisemitizmu jsou kořeny duchovní. Připomeňme si příběh královny Ester. Protože to vše výše uvedené se nelíbí odvěkému Božímu nepříteli, Dáblu, proto jsme svědky stále nových a nových útoků na Boží lid Izrael, později i na lid, který uvěřil v dílo a osobu Ježíše Krista, na křesťany, lépe řečeno kristovce. **Cílem všech těchto útoků bylo, je a bude zpochybnit Boží Slovo, Jeho pravdivost, celistvost, schopnost dávat život.** Dokud nepřišel Ježíš Kristus na svět, útoky směřovaly na ty, skrze které z hlediska těla měl přijít. Když se narodil, ďábel útočil na Něho přímo – ale bezvýsledně. Každé Slovo Boží o Ném předpovězené se naplnilo a ještě naplní. Proto jsou silné útoky na Bohem daná proctví. Proto se vše točí kolem Jeruzaléma atd. **Kdyby**

se **Ďáblu** podařilo zpochybnit jen jedno **Boží slovíčko**, usvědčit Ho jen z jedné **jediné lži**, dokázat **Mu**, že se **jedno jediné biblické proroctví řečené Jeho ústy**, nenaplnilo, **Ďábel by vyhrál**. Dokázal by, že Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův - neexistuje. Ale to se mu nikdy nemůže podařit. **Ďábel ví**, že prohrál, ale také ví, že lidé to neví, neví, že **smrt Božího syna na kříži byla definitivním Božím vítězstvím nad NE-VZTAHEM**. Je dokonáno. V Kristu Ježíši jsme s Bohem – Otcem smířeni, není v tomto VZTAHU již žádná překážka a my věřící máme volný přístup k Otci, do svatyně svatých. **Proto dnes Ďábel útočí na ty, kteří Bohu patří ze svého svobodného rozhodnutí, na kristovce, nebo kdo jsou jeho skrze smlouvy předků, na Židy**. V dějinách si k tomu zneužíval příslušníky různých národů i jednotlivce, Pelíšťeje, Egyptány, Římany, ... fašisty, komunisty, humanisty, socialisty, materialisty všeho druhu, příslušníky všech možných náboženství, sekt a filozofií.

Padly zdi Jericha, padla tzv. železná opona, padla berlínská zeď. Čínská zeď se rozpadá, pražská hladová zeď už jen připomíná svůj příběh. Neprostupná hranice mezi severní a jižní Koreou se otevírá. Ano, **každá zeď má svůj příběh**. I opevnění naší republiky v roce 1938, i zeď v Maticní ulici. Zeď, která není zdí, ale plotem, který odděluje Izrael a palestince. Jsou zdi protipozární a protipovodňové. A vznikají nové. Na dřívě prostupných hranicích svobodných zemí instalují neviditelné hranice očních skenerů a mikročipů, boří se zdi bankovních tajemství a občanských svobod. Každá instalovaná kamera boří část zdi anonymity, aby postavila novou zeď strachu a nesvobody. Nové perfektně propracované propagandistické postupy se bez našeho vědomí prolamují do našeho myšlení a podprahová sdělení nás připravují o svobodnou možnost volby.

Jsme tak rafinovaně připravováni na Ďáblovo „konečné řešení“ s lidstvem. Díky Bohu, že náš nepřítel je poražen! Stačí jen odpovědět na Boží nabídku záchrany v Kristu Ježíši a přejít do Božího tábora, na Boží stranu. Vyber si, vyber si dnes!

Tak žijeme v době, nic nového pod sluncem, kdy se rychle vzdáváme opon a zdí, které nás chrání a lehkovězně dovolujeme novým, aby nás omezovaly v tom nejzákladnějším. Otvíráme brány v jinak nedobytných hradbách odvěkému nepříteli, abychom je v zápětí zavřeli před potřebným. **Jsou zdi, které by se bořit neměly, protože vnikly na základě lidské zkušenosti s Boží bází – vznikly k ochraně člověka před sebou samým, k ochraně jeho svobod, k zachování jeho důstojnosti...** Je třeba zvýšit pozornost, být strážnými na hradbách.

Shrme-li vše dosud řečené můžeme směle říci, že **ANTISEMITISMUS JE, ve své podstatě ďábelské hnutí, namířené nejen proti Židům a proti vyznávajícím kristovcům, ale cíleně a zásadně PROTI SAMOTNÉMU BOHU**, zjevenému v Písmech Staré a Nové smlouvy, tedy v Bibli.

Takže **pozor na KŘIŠŤÁLOVOU ZEĎ** a (nejen) „BERLÍNSKOU“ NOC v našich srdcích.

*Martin Voráč
Listopad 2004*

PAVOL A JERUZALEM

Pavol a jeho vzťah k Jeruzalemu (*Christa Behr z Jeruzalema*)

Tieto myšlienky o Pavlovi a jeho vzťahu k Jeruzalemu ma napadli za posledné roky a nie všetky v jednej chvíli. Nakoľko teraz žijem mnoho rokov v Jeruzaleme, mám otázku, prečo je také ťažké pre židovských veriacich a veriacich z národov žiť v hlbokej jednote v duchu a v pravde? Táto biblická štúdia o Pavlovi a jeho vzťahu k Jeruzalemu nemá dať odpoveď na samotnú dôležitú otázku židovskej identity a identity pohanov. Iba poukazujem, že Pavol bol schopný skrze Božiu milosť pochopiť obidve časti tela Kristovho. Uvitám poznámky mojich židovských a pohanských bratov, pretože viem, že tieto myšlienky sú iba časťou celého obrazu.

Niektorí veriaci vzťahujú na osobu Petra to, že je viac, než len jeden z apoštolov, pretože dostal kľúče kráľovstva a rímsko-katolícka cirkev urobila z toho celé vyučovanie. On otvára dvere pre evanjelium v Jeruzaleme a pre národy a je tiež povolán byť apoštolom „pre obrezaných“. Gal. 2:7 . Pavel je známy ako „**apoštol národov**“, ale v Sk 9:15 čítame, že mal tiež povolanie pre deti Izraela, okrem toho, že Pán povedal Ananiášovi, že je povolán najprv k pohanom a kráľom, a potom k deťom Izraela. Nie že by Boh kládol národy pred Izrael, ale na začiatku Pavlovej služby je najprv poslaný k národom a potom k ľudu Izraelskému. Pavel v Rimanom 15:23-25 hovorí, že už na týchto miestach nemá priestor pre službu a preto chce cestovať do Ríma, po svojej návšteve Jeruzalema. Hneď po svojom obrátení šiel Pavel do Jeruzalema a kázal evanjelium, ale Pán a miestna cirkev ho poslala ďaleko odtiaľ k pohanom. Sk 22:21 : „**Ale On mi povedal: Chod', lebo ťa pošlem ďaleko medzi pohanov.**“ Toto svedectvo je adresované všetkým ľuďom. Sk 22:15: „...pretože pred všetkými ľuďmi budeš Jeho svedkom o tom, čo si videl a počul.“ Pred svojím obrátením Pavol obzvlášť prenasledoval cirkev v Jeruzaleme. Sk 9:13: „**Ananiáš odpovedal: Pane, od mnohých som počul o tom mužovi koľko zlého narobil tvojim svätým v Jeruzaleme.**“ Tiež Pavol o tom podáva správu v Sk 26:10: „**Aj som to robil v Jeruzaleme a mnohých svätých som pozatváral, keď som dostal moc od veľkňazov.**“ Verím, že Pavol sa veľa modlil za veriacich v Jeruzaleme, a že Božou milosťou môže všetko toto obrátiť a bude to veľkým požehnaním pre Telo Kristovo v Jeruzaleme. Zobieral peniaze z cirkví pohanov, aby ich osobne priniesol do Jeruzalema a prosí cirkev v Ríme o modlitebnú podporu. Rim 15:25: „**Teraz však odchádzam do Jeruzalema v službe tamojších svätých.**“ Verše 30-31 „**Prosím vás, bratia, pre nášho Pána Ježiša Krista a pre lásku Ducha: spolu so mnou zápaste o mňa pred Bohom na modlitbách, aby som bol vytrhnutý z rúk neposlušných v Judsku a moja služba pre Jeruzalem aby bola príjemná svätým**“.

Pavol chcel priniesť finančný dar chudobným medzi svätými v Jeruzaleme. Gal. 2:10 : „**Len aby sme pamätali na chudobných, a to som sa aj usiloval robiť.**“ Zdá sa to byť taká jednoduchá úloha, ale Pavol vedel, že by nemohol len odovzdať peniaze skrze niekoho, ale že on bol Bohom povolán, aby sám odovzdal tento dar lásky. Hoci dychtil po tom, aby bol ozajstným požehnaním pre Telo Kristovo v Jeruzaleme, vedel, že jedného dňa budú jeho modlitby vyslyšané, a že cirkev dostane viac zjavenia ohľadom Pavlovho vzťahu k Jeruzalemu a jeho prorockej návštevy.

Pavlov život a jeho povolanie sa hlboko vzťahovali na Tajomstvo Kristovo a Jeho nevestu, a evanjelium milosti. Veľmi miloval svoj židovský ľud, a preto povedal - Rimanom 9:2-4: „**Mám veľký**

žiaľ a neprestajúcu bolesť v srdci. Lebo želaný bol som si, aby som radšej ja bol zahrnutý od Krista miesto svojich bratov, svojich pokrvných podľa tela, ktorí sú Izraeliti a im prináleží synovstvo, sláva, zmluvy, im bol daný zákon, služba Božia i zasľúbenia.“ Pavol bol ochotný obetovať svoj vzťah s Pánom, čo bol najväčší vzťah, aký mal, pre svojich bratov v tele, keby to bolo možné. Hoci vykúpeľské utrpenie vykonal Ježiš na kríži, Pavol v Kološanom 1:24 hovorí: „Teraz radujem sa vo svojich utrpeniach pre vás a na vlastnom tele dopĺňujem čo chýba zo súženia Kristovho pre Jeho telo, ktorým je Jeho cirkev.“ Pán volá Pavla zúčastniť sa na kňazskej obeti pre prípravu svadobného konca pre cirkev.

Pavol hovorí tým, ktorí sa chvália vo svojom židovstve - Filipänom 3:5: „**Bol som obrezaný ôsmeho dňa, som z rodu Izraela, z kmeňa Benjaminovho, Hebrej z Hebrejov, farizej čo do zákona.**“ Jeho identita bola úplne zakorenená v židovskom ľude a v izraelskom národe.

Dokonca sám Ježiš vyhlasuje, ako vzkriesený Pán z neba, že jeho identita sa ešte stále vzťahuje k ľudu izraelskému a krajine. Pán hovoril k Pavlovi z neba na jeho ceste do Damasku, ako sa Pavol pýtal: „Kto si Pane?“ „**Ja som Ježiš Nazaretský, ktorého ty prenasleduješ**“, odpovedal. Prečo Ježiš nepovedal: „**Ja som Ježiš z neba?**“ Jeho identita sa ešte stále spájala s mestom Nazaret, v ktorom vyrastal. Vo svojom poslednom predstavení v Knihe zjavenia, sa Ježiš vzťahuje k židovskému ľudu. Zjavenie 22:16: „**Ja som koreň a rod Dávidov, jasná hviezda ranná.**“

Hneď po jeho obrátení a odchodu z Damasku, prišiel Pavel do Jeruzalema a snažil sa pripojiť k učeníkom, ale oni sa ho báli. Sk 9:26-27: „**Ked' prišiel do Jeruzalema, pokúsil sa pripojiť k učeníkom, ale všetci sa ho báli, lebo neverili, že je učeník. Ujal sa ho však Barnabáš a uvedúc ho k apoštolom, rozpovedal im, ako na ceste videl Pána a že hovoril s Ním, aj ako neohrozene kázal v Damasku v mene Ježišovom.**“ Potom, ako ho Barnabáš uviedol, prijali ho. Verš 28-29: „**A prebýval s nimi v Jeruzaleme, kázal neohrozene v mene Pánovom, rozprával a hádal sa aj s Helenistami, a oni strojili sa ho zabiť.**“ Židia, ktorí boli proti Pavlovi, boli z Ázie a veľmi často ľudia, ktorí žijú mimo svojich vlastných krajín v diaspóre, sú horlivejší, než domáci. Tiež začali rozruch na Chrámovej Hore pri Pavlovej poslednej návšteve v Jeruzaleme. Sk 24:19.

Kvôli jeho náboženskému pozadiu bol Pavol schopný konfrontovať a argumentovať s náboženskými ľuďmi v Jeruzaleme. Poznal ich spôsob myslenia a nebál sa ich konfrontovať s Ježišovým evanjeliom. Od týchto náboženských vodcov prišlo tiež odmietnutie Ježiša, Mesiáša. V Jánovi 5 vidíme, že Ježiš silno konfrontoval farizejov a zákonníkov bez kompromisov. Problémom v Jeruzaleme v tom čase bola neochota prijať evanjelium, kajať sa a zmeniť osobný život. Hneď sa chceli zbaviť tohto nepohodlného svedectva a výzvy. Napríklad Peter, by mohol byť, vzhľadom na svoje povolanie rybára, výzvou pre ľudí v Jeruzaleme. Pán a cirkev v Jeruzaleme poslali Pavla preč.

Sk 9:30-31: „**Ked' sa bratia dozvedeli o tom, odviekli ho do Cézarey a poslali do Tarzu. A tak cirkev po celom Judsku i Galilei i Samárii mala pokoj, budovala sa, chodila v bázni Pánovej a rozhojňovala sa potešením Ducha Svätého.**“ Vefa dobrých vecí sa po Pavlovom odchode stala v cirkvi v Judei, Galilei a Samárii. Prenasledovanie pre celú cirkev v Izraeli bolo zabránené a tiež bol ušetrený Pavlov život. Mohli by sme sa spýtať: „Prečo mal Pavel potenciál spôsobiť prenasledovanie pre celú cirkev v Izraeli? Je tam niečo, čo sa vzťahuje sa na jeho osobu? Urobil niečo zle, ako mladý veriaci a učeník?“

O mnoho rokov neskôr sám Pavol hovorí o svojej prvej návšteve v Jeruzaleme, hneď po svojom obrátení. Skutky 22:17-21: „**keď som sa vrátil do Jeruzalema a modlil som sa v chráme, prišiel som do vytrženia a videl som Ho, ako mi hovorí: Ponáhľaj sa a odíď rýchlo z Jeruzalema, pretože neprijmú tvoje svedectvo o mne. Odpovedal som Mu: Pane, oni vedia, že som vrhal do väzenia a po synagógach bil tých, čo verili v Teba. A keď prelievali krv Tvojho svedka Štefana, aj ja som tam stál, schvaľujúc jeho zamordovanie a strážiac šaty tých, čo ho mordovali. Ale On mi povedal: Chod' lebo ťa pošlem ďaleko medzi pohanov.**“ Podľa týchto Ježišových slov neurobil Pavol nič zlé. Pán ho iba informoval o fakte, že ľudia z Jeruzalema, v tom čase neboli pripravení prijať jeho svedectvo. Problém bol mimo Pavlovej osoby. Jednal s tými istými náboženskými mocnosťami, ktoré prichádzali proti Ježišovi v Jeruzaleme. Jeruzalem nemohol čeliť výzve, ktorá išla z jeho svedectva. Ježiš nás upovedomuje, že je nesmierny odpor voči prorockému svedectvu v Jeruzaleme. Lukáš 13:33: „**Bezťak dnes, zajtra, pozajtra musím ďalej ísť, lebo nie je možné, aby prorok zahynul mimo Jeruzalema.**“ Ježiš tiež hovorí o slepote Jeruzalema voči Nemu. Lukáš19:41-42 „**Keď sa priblížil a videl mesto, zaplakal nad ním a riekol: Ó, keby si v takýto deň poznalo aj ty, čo ti je ku pokojiu, ale je to teraz skryté pred tvojimi očami.**“ Otázka je, čo by bolo prinieslo a priniesie skutočné spasenie a vykúpenie izraelskému ľudu a pokoj mestu Jeruzalem. Ježiš plakal, lebo vedel, že známosť o Ňom ako o Mesiášovi Izraela, bol kľúč. Titul Mesiáš sa vzťahuje na spasenie, vykúpenie a ako Bohom danému riešeniu. Príliš často diktátori zobrali tento titul v nespravodlivosti, v časoch Rimanov, v Nemecku a Rakúsku pred asi 60-timi rokmi. Autorita uvoľnená od Boha prináša pokoj a život. Ježiš vie, že on je ten oprávnený Kráľ nad Jeruzalemom a preto povedal v Matúšovi 5:34-35: „**Ale ja vám hovorím: Nijako neprisahajte: ani na nebo, lebo je Božím trónom, ani na zem, lebo Mu je podnožou, ani na Jeruzalem, lebo je mestom veľkého kráľa.**“

Akceptovanie Mesiáša Ješuu v Izraeli a všetkými národmi, znamená pokoj pre Jeruzalem. Prichádza hodina pre každý národ, kedy je dostupná známosť Božia, ale potom môže byť skrytá. Tu, v Jánovom evanjeliu vidíme, čoho sa náboženský vodcovia báli, keby ľud izraelský prijal Ježiša ako Mesiáša. Ján 11:48: „**Ak Ho necháme tak, všetci uveria v Neho, prídu Rimania a zaujmú nám aj toto miesto aj národ.**“ Čoho sa obávali, sa naplnilo, keď odmietli Ježiša, ako Mesiáša. Pavol bol obvinený s takmer tými istými slovami. Sk 21:28: „**Ajhľa, toto je ten, čo učí vaše deti proti ľudu a proti zákonu aj proti tomu miestu, a teraz ešte aj Grékov voviedol do chrámu a poškvrnil toto sväté miesto.**“ Kľúčom prijatia Mesiáša pre krajinu a izraelský národ je ešte stále v ich identite, ktorú im dal Boh.

Prorocké svedectvo sa vzťahovalo na Pavlov život a na jeho návštevu Jeruzalema. V tom čase bol tiež pripravený zomrieť pre meno Ježiš, ale Pán ho upovedomuje, že ešte stále má pre neho úlohu, ktorú má splniť, priniesť evanjelium národom. Naozaj verím, že Pavlova túžba a povolanie byť svedectvom pre Ježiša v Jeruzaleme sa iba posunulo a on pokračoval v prorockej vízii pre mesto Jeruzalem, v ktorom bol vychovávaný. Pavol bol jediný apoštol, ktorý mal vzťah k Jeruzalemu predtým, ako bol veriaci. Sk 26:4: „**Ako bol môj život od mladosti, od prvopočiatku v mojom národe, aj v Jeruzaleme, vedia všetci Židia.**“ Sk 22:3: „**Som Žid, narodený v Tarze, v Cilícii, vychovaný však v tomto meste pri nohách Gamalielových vyučený dôkladne otcovskému zákonu. A bol som, ako ste vy všetci dnes, horlivcom Božím.**“ Pavol hovorí o sebe, že sa narodil v nevhodnom čase.

Zrazu, po úžasnom duchovnom prielome v Efeze, o niekoľko rokov neskôr Pavol cítil byť vedený Duchom, aby šiel do Jeruzalema a potom do Ríma. Sk 19:20-21: „**Takto mocou Pánovou rástlo slovo a dokazovalo svoju silu. Po týchto udalostiach rozhodol sa v duchu Pavel prejsť Make-dóniou a Achajou a ísť do Jeruzalema, povediac si: Keď pobudnem tam, treba sa mi podívať aj do Ríma. Potom, ako som tam bol...**“ Prosím, dajte pozor na slovosled, že najskôr musí ísť do Jeruzalema a potom do Ríma. Prorocké slovo prišlo pre Pavla, že v Jeruzaleme bude trpieť a zviažu ho reťazami. Preto ho žiadali, aby tam nešiel. Sk 21:4: „**Keďže sme tam našli učeníkov, pobudli sme tam sedem dní, a oni z vnuknutia Ducha prosili Pavla, aby nechodil do Jeruzalema:**“ Sk 21:10-12: „**Keď sme tam už boli niekoľko dní, prišiel z Judska prorok, menom Agabos. Ako prišiel k nám, vzal Pavlov pás, zviazal si nohy aj ruky, hovoriac: Toto hovorí Duch Svätý - takto zviažu Židia v Jeruzaleme muža, ktorému patrí tento pás, a vydajú ho pohanom do rúk. Keď sme to počuli, prosili sme Pavla, my aj tamojší, aby nechodil do Jeruzalema.**“ Čo hovorí sám Pavel o tejto ceste, čítame v Sk 20:22: „**A teraz, hľa nútený duchom, idem do Jeruzalema a neviem, čo ma tam očakáva.**“

Niektorí veriaci sú presvedčení, že po tak mnohých varovaniach nemal ísť Pavol do Jeruzalema, ale ja by som sa chcela spýtať: Čo ak Pavlovo rozhodnutie ísť do Jeruzalema bol veľmi prorocký čin a povolanie od Pána, čo v jeho dobe nechápali a tiež ani dnes nechápu? Som presvedčená, že Pavol bol v dokonalej vôli Božej a mal ísť do Jeruzalema. Prečo?

Po prvé, ide pudený v duchu a samozrejme hovorí o Svätom Duchu. Bol schopný rozlišovať duchov. Za druhé, tiež bol schopný počúvať na Pána, pretože si všetko rozvážil a nebol spútaný strachom zo smrti. Pavol odpovedá - Sk 21:13: „**Čo nariekate a kormíte mi srdce? Ved' ja som hotový nielen dať sa zviazať, ale aj umrieť v Jeruzaleme pre meno Pána Ježiša.**“ Zdá sa mi, že Pavol čelil podobnému pokušeniu, ktoré sa stalo samému Ježišovi, keď hovoril o svojom odchode do Jeruzalema, že tam bude trpieť. Dokonca Peter, jeho blízky učeník, Ježiša nechápal a bol použitý vo svojom živote pre satanské pokušanie, pretože toto Ježišove rozhodnutie, ísť do Jeruzalema a trpieť, si vysvetľoval ľudským spôsobom. Sk 21:14: „**Keďže sa teda nedal prehovoríť, zatichli sme, povediac. Nech sa stane vôľa Pánova.**“ Pavol šiel do Jeruzalema ako prorocké znamenie, pre evanjelium milosti. Najdôležitejšie pre neho je dokončiť svoj beh, čo znamená splniť všetko čo ho Boh povolal vykonať. Musel chápať túto cestu do Jeruzalema ako súčasť dokončenia svojho behu. Tiež sa mu zdá byť dôležitý čas. Sk 20:16: „**Pavol si totiž zaumienil obísť Efez, aby sa nezdržal v Ázii, lebo sa ponáhľal, aby o Letniciach, ak by bolo možné, bol v Jeruzaleme.**“ Mohlo byť tak, že Pavol tiež chápal, že prielom jeho evanjelia milosti v Jeruzaleme sa vzťahovalo na nové vyliatie Svätého Ducha. Pavol nebol povolaný v Jeruzaleme zomrieť, ale dali ho tam do reťazí. Sk 21:33: „**Nato veliteľ priblížil sa k nim, chytil ho a dajúc ho zviazať dvoma reťazami, vypytoval sa, kto je a čo urobil.**“ Sk 28:17: „**Po troch dňoch zvolal Pavol tamojších popredných Židov, a keď sa zišli, hovoril im: Mužovia, bratia, hoci som sa ničoho nedopustil proti ľudu ani proti otcovským obyčajom, predsa ako vážna vydali ma z Jeruzalema Rimanom do rúk.**“ Celé mesto bolo rozrušené, pretože Pavol prišiel do Jeruzalema. Sk 21:30-31: „**Tu pohlo sa celé mesto, ľudia sa zbehli a chytiac Pavla, vyvliekli ho z chrámu a hneď zamkli dvere. Medzitým, keď ho chceli zamordovať, dostala sa až k veliteľovi práporu správa, že sa vzbúril celý Jeruzalem.**“ Proroci mu povedali pravdu, že bude zviazaný reťazami, a bude v Jeruzaleme trpieť a Pavol rozoznal, že toto slovo je prorocké skrze Ducha Svätého. Stále vie, že musí ísť do Jeruzalema, pretože mu Pán ukázal, prečo má trpieť v Jeruzaleme, kvôli evanjeliu milosti.

Sk 20:22: **„A teraz, hľa, nútený duchom, idem do Jeruzalema, a neviem, čo ma tam očakáva.“** Pavol už trpel pre evanjelium milosti v inom čase a za iných okolností. Preto sa v Galaťanoch 5:11 píše: **„Ale bratia, prečo ma ešte prenasledujú, akže ešte hlásam obriezku? Ved' tak je odstránené pohoršenie kríža.“** Aj v tomto bode zle chápali Pavla. On nehovorí, že Židia by nemali viac obrezávať svoje deti. On nekázal obriezku, ako niečo potrebné pre spasenie, alebo ospravedlnenie pred Bohom.

V liste Galatským Pavol tiež hovorí o falošných bratoch. Gal. 2:4-5: **„A to práve z ohľadu na falošných bratov, votrelcov, čo sa votreli špehovať našu slobodu, ktorú máme v Kristu Ježiši, aby nás zotročili, a nepovolili sme im a nepoddali sa ani na chvíľu, len aby pravda evanjelia zostala pre vás.“** Dnes je v cirkvi po svete veľký boj pre pokračovanie právd evanjelia. Medzi dôvodmi, prečo som presvedčená, že Pavol správne chápal Pána je, že Ježiš sám stál po jeho boku v noci po jeho uväznení na Chrámovej hore. Sk 23:11: **„V nasledujúcu noc postavil sa Pán vedľa neho a riekol mu: Bud' zmužilý, Pavel, lebo ako si svedčil o mne v Jeruzaleme, tak musíš svedčiť aj v Ríme.“** Tento krát sám Pán poukazuje na slovosled, že najprv musí byť svedectvom pre Jeruzalem a potom v Ríme. Na Chrámovej Hore Pavol iba hovoril, aby obrátil svoj prípad a môžeme sa spýtať, o akom svedectve hovoril Ježiš? Som presvedčená, že jeho svedectvo ide ďalej, než je jeho reč a vzťahovalo sa na jeho osobu a na to, čo predstavuje. Pavol vedel, že na túto cestu do Jeruzalema sa vzťahuje veľký boj a preto potreboval viac, než len nejaké pekné modlitby na konci bohoslužby. Prosil cirkev v Ríme, aby na modlitbách bojovala za neho, hoci tam osobne poznal iba málo kresťanov.

Rim 15:30-32: **„Prosím vás, bratia, pre nášho Pána Ježiša Krista a pre lásku Ducha: spolu so mnou zápaste o mňa pred Bohom na modlitbách, aby som bol vytrhnutý z rúk neposlušných v Judsku a moja služba pre Jeruzalem aby bola príjemná svätým, aby som tak s radosťou prišiel k vám, ak bude vôľa Božia, a odpočinul si s vami.“**

Toto je veľmi naliehavé volanie pre osobnú modlitebnú podporu. Pripomína nám Ježišovu požiadavku na jeho učeníkov v Getsemane, aby s ním bdeli a modlili sa jednu hodinu, predtým, ako trpel v Jeruzaleme. Pavol sa so svojou požiadavkou obracia na cirkev v Ríme a nie na cirkev v Jeruzaleme. Cirkev v Jeruzaleme sa úspešne modlila za Petrovo vyslobodenie, ktorý je v liste Galatským nazývaný apoštolom obriezky. Pavol vie, že on, ako apoštol národov, by mal prosiť cirkev národov, aby ho osobne podporovala v modlitbách. Tiež požiadal cirkvu v Efeze: Efežanom 6:18 a Kološanom 4.3, aby sa za neho osobne modlili. Pavol v Efežanom 3.1 píše: **„Preto som ja Pavol vážnom Krista Ježiša pre vás bývalých pohanov.“** Hovorí: **„To, že som bol vo väzení, sa vzťahuje na vykupiteľský zámer pohanov.“** Medzi Pavlom a cirkvou v Jeruzaleme nebol skutočný osobný vzťah. Gal 1:22-24 **„Kresťanským cirkevným zborom v Júdsku bol som osobne neznámy. Len čo počuli o mne: Ten, čo nás kedysi prenasledoval, teraz zvestuje ako evanjelium viery, ktorú predtým nivočil! A oslavovali pre mňa Boha“**

Cirkev v Jeruzaleme mala svoju vlastnú identitu a prejav uctievania, pretože členovia boli väčšinou Židia, alebo konvertiti. Členovia boli horlivcami za zákon tiež potom, ako prišli k osobnej viere v Ježiša. Sk 21:20b **„Vidiš, bratu, aké mnohé desaťtisíce Židov sú, ktorí uverili, a všetci sú horlivcami zákona.“**

Pavol bol šťastný, že tak veľa Židov v Jeruzaleme prišlo k osobnej viere v Pána Ježiša. Tiež Jakub bol povzbudený Pavlovou správou, čo urobil Boh medzi národmi. Sk 21:19-20 „...išiel Pavol s nami Jakubovi...pozdravil ich a vyrozprával dopodrobna všetko, čo jeho službou vykonal Boh medzi pohanmi. Keď to počuli, velebili Boha...”

Ale ešte stále verím, že Pavol musel byť smutný nad faktom, že cirkev z národov a cirkev v Jeruzaleme boli dve oddelené entity. Vedel, že skrze Ježišovu smrť, sú Židia a pohania učinení jedno. Efežanom 2:14-15: „**Lebo On je náš pokoj, On, ktorý oboch spojil v jedno a zboril priehradný múr, nepriateľstvo, keď na svojom tele pozbavil platnosti zákon s jeho nariadeniami, aby tak z dvoch stvoril v sebe jedného, nového človeka, uviedol pokoj...**”. Teraz už nie sú viac dve oddelené entity, ale jedno Telo Kristovo, nevesta cirkev, utvorená zo Židov a pohanov.

Ale Pavlova služba národom bola v skutočnosti určitým spôsobom oddelená od cirkvi v Jeruzaleme. V Galaťanom 2:9 čítame: „**a keď poznali milosť, ktorá mi bola daná, vtedy Jakub, Kéfas a Ján, pokladaní za stĺpy, podali mne a Barnabášovi pravicu na dôkaz dohody, že my pôjdeme k pohanom a oni k obrezaným.**”

Bola tu miera priateľstva a jednoty, napr. ohľadom toho, kto by mal slúžiť medzi pohanmi a kto medzi Židmi. Ale v Jeruzaleme nebol žiaden prejav tejto jednoty cirkvi, utvorenej zo Židov a pohanov. Existovalo napätie medzi cirkvou v Jeruzaleme a cirkvou z národov. V tomto svetle chápeme, prečo nemal Peter problém jesť s pohanskými veriaci v Antiochii, až pokiaľ neprišli Jakub a tí z Jeruzalema. Galaťanom 2:12-13: „**Prv totiž, ako prišli niektorí od Jakuba, jedával s bývalými pohanmi. Keď však došli, utáhoval a oddeľoval sa, lebo sa bál tých, čo boli spomedzi Židov. A spolu s ním pretvarovali sa aj ostatní bývalí Židia, takže ich pokrytectvo zachvátilo aj Barnabáša.**” Potom nasleduje rozsiahle vysvetlenie spravodlivosti z viery pre Židov a pohanov. Pavol vedel, že pravda evanjelia je znova v stávke a preto verejne Petra napomenul. Je zaujímavé, že Peter sa nikdy nesťažoval na túto nápravu, pretože hlboko vo svojom srdci vedel, že Pavol má pravdu a že to bol strach, ktorý na neho prišiel.

Skrze zjavenie Pavol rozumel tajomstvu jednoty Tela Kristovho a vo svojom tele spájal obidve časti, ktoré patria ženíchovi Ježišovi. Jakub a cirkev v Jeruzaleme nemohli v tom čase Pavla plne pochopiť, lebo v Sk 21:21 povedal: „**ale o tebe majú správu, že učíš odpadúvať od Mojžiša všetkých Židov medzi pohanmi, hovoriac im, aby si deti nedali obrezať a nezachovávali staré obyčaje.**”

Cirkev v Jeruzaleme a v národoch nebola len lokálne oddelená, ale sa tiež líšila v ich identite a prejave. Zjavenie o tajomstve cirkvi a jednoty v Ježišovi, ktoré žilo v Pavlovom srdci, nebolo ani vidno, ani neprežilo v cirkvi v Jeruzaleme. Toto bolo a je špeciálna výzva pre cirkev v Jeruzaleme. Kedykoľvek je Duch Boží prítomný, manifestuje realitu kráľovstva a duch, ktorý tomu oponuje, sa prejaví. Démoni boli ticho, pokiaľ sa nezjavil Ježiš. Ak máme určitú autoritu v jednej oblasti konfliktu, zvyčajne sa prejavujú mocnosti temnoty. Pavol mal autoritu konfrontovať náboženských duchov, ktoré mali a majú špeciálnu pevnosť v Jeruzaleme, pretože za našich dní je centrom pre tri svetové náboženstvá. Pavol bol mnohými spôsobmi pred cirkvou v Jeruzaleme a národmi, ako taký, ktorý sa narodil v nevhodnom čase. Pavol o sebe hovorí, že je narodený v nevhodnom čase. 1 Korint'anom 15:8: „**...a zo všetkých poslednému, ako nedochôdčaťu - ukázal sa aj mne.**” Na jednej strane prišiel neskoro, pretože nebol jedným z apoštolov, ktorí chodili s Ježišom. Na druhej strane prišiel skoro,

lebo dostal veľmi hlboké prorocké zjavenie od Pána, ktoré najväčšia časť cirkvi nemohla v tom čase pochopiť. Už v tom čase dostal zjavenie o tomto evanjeliu milosti, spájajúc Žida a pohana v láske Pánovej. Jedného dňa nebude veľa cirkví a denominácií, ale jedno viditeľné Telo Kristovo, vytvorené zo Židov a pohanov.

Ale tiež cirkev v národoch minula zjavenie, ktoré dostal Pavol. Po storočia nepochopili Božiu vernosť a lásku k jeho zmluvnému ľudu Izrael. V Kristu sa pohania stali spoludedičmi s Izraelom, ale nenahradili Izrael. Efežanom 3:6: „...**totižto že pohania skrze evanjelium sú spoludedičmi, spolu údmí toho istého tela a spoluúčastníkmi na zasľúbeniach v Kristu Ježiši.**“ Veriaci z pohanov nie sú jedinými dedičmi, alebo vlastníkmi, ale spolu so židovským ľudom sú zaštepení do jednej olivy, Izraela. Pavol naozaj napomenul veriacich z národov, aby neboli pyšní. Rimanom 11:18: „**Nevystatuj sa nad ratolesti. Ak sa však vystatuješ, nezabúdaj, že nie ty nesieš koreň, ale koreň teba.**“ Hneď po zničení chrámu a Jeruzalema v roku 70 po Kr. sa to stalo. Najskôr v tom veriaci z pohanov videli súd a potvrdenie, že Boh navždy odmietol židovský ľud a že cirkev z národov nahradila Izrael. V tom čase veľmi rástla cirkev z pohanov a tak sa v nej ujala pycha.

Cirkev z národov tiež nepochopila, prečo bolo pre Pavla tak dôležité ísť najskôr do Jeruzalema a aby sám bol svedectvom pre evanjelium milosti. Mohol poslať finančnú podporu pre chudobných medzi svätými v Jeruzaleme po niekom inom. Ale Pavol vedel, že musí ísť osobne do Jeruzalema a použil jediné dvere preňho otvorené a to zanesenie finančnej pomoci. Gal.2:10: „**Len aby sme pamätali na chudobných, a to som sa aj usiloval robiť.**“ Pretože Pavol už bol v Ázii, bolo by praktickejšie ísť najskôr do Ríma a potom do Jeruzalema. A prečo chcel ísť do Jeruzalema, ak ho tam budú prenasledovať, dajú ho do reťazí a bude tam trpieť?

Keby cirkev z národov pochopila svoju úžasnú zodpovednosť, aby na modlitbách bojovala za Pavlovo vyslobodenie, verím, že výsledok by bol iný. Nevieť, či usporiadali nejaké špeciálne celonočné modlitebné stretnutia, okrem svojho týždenného programu, aby sa modlili za Pavlovo vyslobodenie. Pavol veril, že by ho mohli zachrániť z rúk neveriacich v Judsku, ako sa aj cirkev v Jeruzaleme úspešne modlila za Petrovo vyslobodenie. Ale čo naozaj vieme je, že Pavol nikdy nešiel do Ríma v radosť, ale iba v reťaziach. Vedel, že akokoľvek musí prísť do Ríma, pretože mu to Ježiš povedal. Podľa jeho presvedčenia, či už pride v slobode, alebo v putách, to záviselo na modlitebnom boji veriacich z národov za neho a za evanjelium milosti.

Pretože Pavol hovoril na svoju obranu na Chrámovej Hore a počúvali ho až do jednej konkrétnej vety. Počúvali jeho svedectvo o nebeskom zjavení Ježiša, jeho krste a ako mu Boh odpustil jeho hriech. Ale potom nemohli prijať ďalšie slovo. Sk 22:21-23 : „**Ale On mi povedal: Chod', lebo ťa pošlem ďaleko medzi pohanov. Až po tieto slová ho počúvali, ale tu skríkli silným hlasom: Preč zo zeme s takýmto človekom, lebo nie je hoden žiť!**“ V duchovnom svete bol veľký odpor, keď Pavol naznačil, že ho Boh poslal kázať evanjelium tiež pre pohanov. Posolstvo, že evanjelium je tiež pre Židov a pohanov, bolo zamietnuté.

Ak sa pozrieme na slovo „tajomstvo“, zistíme, že toto slovo je spomenuté hlavne v Pavlových listoch. V knihe Daniel vidíme slovo tajomstvo v spojení s kráľovstvom Božím. Slovo tajomstvo je spomenuté v spojení s tajomstvom Božím, tajomstvom Kristovým, tajomstvom cirkvi, tajomstvom evanjelia a tajomstvom Tela Kristovho. Pavol tiež opisuje vzťah a jednotu veriacich z národov so židov-

skými veriacimi ako tajomstvo. Realita tejto pravdy bude dôležitým svedectvom pre viditeľný a neviditeľný svet. Pavol veľmi často používa slovo „tajomstvo“ vo svojom liste Efežanom, keď hovorí o jednote medzi Židmi a pohanmi, za čo Ježiš zomrel. Efežanom 3:4-10: **„Po prečítaní tohto môžete poznať, ako som pochopil tajomstvo Kristovo, ktoré v iných pokoleniach nebolo známe synom ľudským tak, ako to Duch teraz zjavil Jeho svätým apoštolom a prorokom, totižto že pohania skrze evanjelium sú spoludedičmi, spolu údmi toho istého tela a spoluúčastníkmi na zasľúbeniach v Kristu Ježiši. Jeho služobníkom som sa stal z daru milosti Božej, danej mne pôsobením Jeho moci. Mne, najmenšiemu zo všetkých svätých, dostalo sa milosti, aby som evanjelium o nepochopiteľnom tajomstve Kristovom zvestoval pohanom a vysvetlil, aká je správa tajomstva, skrytého od vekov v Bohu, ktorý stvoril všetko, aby tak teraz kniežatstvám a mocnostiam v nebesiach oznámená bola cirkvou rozmanitá múdrosť Božia.“** V týchto veršoch vidíme, že Pavol rozpráva o tajomstve evanjelia a tajomstve jednoty Židov a pohanov.

Trochu neskôr Pavol hovorí o tajomstve jednoty medzi mužom a ženou v manželstve a spontánne hovorí o zmenách v tejto téme. Efežanom 5:32: **„Toto tajomstvo je veľké. Ja ho však vzťahujem na Krista a cirkev.“** Manželstvo vidí ako naznačovanie jednoty, ktorú bude mať Kristus so svojou nebeskou cirkvou. Pavol nemal iba srdce nevesty, ale tiež srdce ženícha, Ježiša, pre celé Telo Kristovo. Na konci bude jedna viditeľná entita, tá, ktorá bude zjednotená a pripravená, nevesta cirkiev. Nemyslím si, že bol niekto iný, kto chápal toto tajomstvo tak hlboko, ako Pavel a nosil ho vo svojom srdci. Efežanom 3:3: **„...že mi totiž zjavením bolo oznámené tajomstvo, ako som vám už predtým nakrátko o tom písal.“** Pavol je ako stelesnenie tohto tajomstva evanjelia milosti. On vyjadruje túto jednotu a je to jeho život, jeho evanjelium, pre ktoré je ochotný žiť a zomrieť. Tiež používa slovo tajomstvo v liste Rimanom. Rim.11:25: **„Lebo aby ste si nenamýšľali bratia, nechcem, aby ste neznali tajomstvo, že čiastka Izraela stala sa zatvrdenou dovtedy, dokiaľ nevojde plnosť pohanov.“** Boží konečný plán pre Izrael je pre neho tiež tajomstvom a uvidíme ho naplnený, keď sa naplní čas pohanov.

Centrom služby je Kristus sám a toto píše v Kološanom 2:2: **„...aby sa im upevnili srdcia spojením v láske, a aby prišli ku všetkému bohatstvu dokonalého chápania, k porozumeniu Božiemu tajomstvu, Kristu“.** Alebo v Kološanom 1:27: **„...ktorým chcel Boh dať znanie, aké je bohatstvo slávy tohto tajomstva medzi pohanmi.“** Iba v Kristu Ježiši je táto jednota medzi Židmi a pohanmi možná a iba v ňom prichádzame do jednoty, o ktorej Pavol hovorí vo svojich listoch. Keby sme to opisali obrazne, je to tak, ako keby Ježiš čakal na nás na vrchole hory a volal k sebe židovských veriacich a veriacich z národov. V jeho prítomnosti vstúpime do skutočnej jednoty, ktorá je možná iba v ňom. On volal k sebe Jeruzalem týmito slovami: Lk. 13:34: **„Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý vraždíš prorokov a kameňuješ tých, čo boli posielaní k tebe, koľko rás som chcel zhromaždiť tvoje dietky, ako sliepka svoje kuriatka pod krídla!“** Akákoľvek iná jednota, ktorú dosiahneme medzi mesianskymi židmi a kresťanmi z rôznych národov a denominácií vo svojej vlastnej sile, alebo v duchu humanizmu, je ako stretnutie na pol ceste, pred skutočným dosiahnutím vrcholu hory. Miňame hĺbku a zámer, ktorý Boh dal a všetci musíme byť opatrní, aby sme nebudovali mimo Duha Kristovho. Naša vlastná snaha miňa zámer a povolanie, ktoré Boh dal. Dnes kresťania tiež uznávajú židovské tradície a akceptujú judaizmus, čo stojí niekedy na humanistickom podklade.

Tiež o slove „tajomstvo“ čítame v Zj 10:7: **„...ale v dňoch hlasu siedmeho anjela, keď zatrúbi, dokoná sa tajomstvo Božie, ako radostne zvestoval svojim služobníkom, prorokom.“** Moja

otázka je: mohlo by to byť tak, že Boh hovorí o tom istom tajomstve v knihe Zjavenia, ktoré už Pavol pochopil? Vztahuje sa to na tajomstvo Ježiša a jednotu židov a pohanov v konečnom svadobnom období cirkvi? V knihe Zjavenia tiež čítame o ďalšom obraze pre nevestu, nebeskom Jeruzaleme. Zj. 21:2: **“A videl som sväté mesto, nový Jeruzalem, zostupovať z neba od Boha, pripravený ako nevestu, vyzdobenú svoju ženichovi.”** Táto jednota je dokončená a naplnená v Jeruzaleme z neba.

V našich časoch často vyhľadávame špeciálne zjavenia a proroctvá. Aké by to bolo krásne, keby najväčším tajomstvom a naplnením proroctva bola jednota medzi Židmi a pohanmi, ako Jeho pripravenou nevestou. Myslím si, že kvôli hroznej histórii, bude treba stvoriteľský čin od Pána, aby tieto dve časti dal dokopy. Ak je niekto veľmi zdeformovaný chorobou, potom sa potrebujeme modliť za stvoriteľský skutok Pánov, ako vidíme pri uzdravení muža, ktorý sa narodil slepý. Potom, ako prijal svoje uzdravenie, mohol po prvý krát vidieť. V Novom zákone čítame iba v liste Efežanom, že slovo „stvorit“ sa vzťahuje iba na Ježiša. Efežanom 2:15: **“...keď na svojom tele pozbavil platnosti zákon s jeho nariadeniami, aby tak z dvoch stvoril v sebe jedného, nového človeka, uviedol pokoj...”** Naozaj, ako jednotlivci máme schopnosť a príležitosť žiť v tomto novom stvorení, hoci celé Telo Kristovo, učinené zo Židov a pohanov v týchto dňoch spolu nežije. Ale Pavol volá každého, aby už žil v tejto duchovnej realite. Galaťanom 6:15-16: **„Lebo ani na obriezke ani na neobriezke nezáleží, ale na novom stvorení. A pokoj a milosrdenstvo tým, ktorí budú obcováť podľa tohto pravidla, a podobne aj Izraelovi Božiemu.”** Toto tajomstvo a povolanie bolo po Pavlovej smrti zanedbané. Ako veriaci zo Židov a z národov potrebujeme sa dostať späť a modliť sa za toto tajomstvo, aby sa dnes naplnilo, ktoré sa vzťahuje na Pavlovo svedectvo. Verím, že s uväznením Pavla, bolo tiež jeho evanjelium do určitej miery v okovách a nikdy nebolo plne uvoľnené. Svet za posledných 2000 rokov nevidel túto jednotu medzi Židmi a pohanmi v cirkvi, ale toto bolo, a je Božím zámerom. Preto Pavol písal v Efežanom 3:10: **„aby tak teraz kniežatstvám a mocnostiam v nebesiach oznámená bola cirkvou prerozmanitá múdrosť Božia...”** Nielen, že svet nevidel túto jednotu v cirkvi v Kristu, ale je smutné, že svet videl vo vnútri cirkvi opak toho v správaní voči Židom. Namiesto pomoci židovskému ľudu, aby sa odstránil závoj, o ktorom Pavol hovoril, cirkev z národov na nich položila niečo viac a učinila ešte ťažším to, aby rozoznali v Ježišovi Mesiáša.

Pavol vie, že je pvolaný, aby bol posol, apoštol a učiteľ evanjelia. 2 Tim 1:11: **„Preto som bol ustanovený ja ako kazateľ, apoštol a učiteľ pohanov.”** Hovorí o tomto evanjeliu, ktoré prijal zjavením. Galať.1:11-12: **„A oznamujem vám, bratia, že evanjelium, ktoré som zvestoval, nie je podľa človeka. Lebo ani ja som ho neprevzal od človeka, ani som sa mu nenaučil, ale som ho prijal zjavením Ježiša Krista.”** Čo myslí svojim evanjeliom, ktoré prijal skrze zjavenie? So slovom evanjelium zvyčajne spájame iba poslanstvo evanjelistu, ktorý vysvetľuje prvé kroky viery. Ale v skutočnosti sa Pavel nedozvedel prvé kroky viery v nadprirodzenom zjavení, ale od Ananiáša. Sk. 22:13-16: **“...a postavil sa predom mnou, vraviac mi: Brat Saul, vid' znova! A ja som v tú chvíľu pozrel na neho. Tu mi povedal: Boh našich otcov ťa vyvolil, aby si poznal Jeho vôľu a videl Spravodlivého a počul hlas z jeho úst, pretože pred všetkými ľuďmi budeš jeho svedkom o tom, čo si videl a počul. Čo teraz už váhaš? Vstaň, daj sa pokrstiť, umy sa z hriechov a vyzývaj Jeho meno!”**

O ktorej časti evanjelia potom Pavol hovorí? 2. Tim 2:8-9: **“...Ježiša Krista, ktorý bol vzkriesený z mŕtvych a je z potomstva Dávidovho, zachovávaj v pamäti podľa môjho evanjelia, pre ktoré**

ja trpím až po okovy ako nejaký zločinec, ale slovo Božie nie je v okovách.“ Alebo 2. Tim. 1:8: „Nehanbi sa teda za svedectvo o našom Pánovi, ani za mňa, Jeho väzňa, ale spolu so mnou v moci Božej znášaj protivenstvá za evanjelium.“ Jednota medzi veriacimi zo Židov a pohanmi je veľmi dôležitou časťou pre Pavla v evanjeliu. Preto je napísané v evanjeliu Jána 11:51: „**To však nepovedal sám od seba, ale ako veľkňaz toho roku prorokoval, že Ježiš má umrieť za národ.**“ Ježiš tiež zomrel na kríži za túto jednotu medzi veriacimi zo Židov a pohanov. Spasenie nášho Pána nie je len za naše hriechy, ale tiež za jednotu, aby sa žila skutočným spôsobom. Keby cirkev porozumela, aké je toto dôležité pre nášho Mesiáša Ježiša a nášho Otca v nebi, udiali by sa v cirkvi na celom svete veľké zmeny. Preto je to tiež napísané v Ján 10:16: „**Mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohto ovčince. Aj tie musím viesť a počujú môj hlas, a bude jedno stádo a jeden pastier.**“ Je neskoro a je najvyšší čas pre cirkev, aby zmenila svoje priority a žila v realite tejto jednoty, pretože Pán za to zomrel pred dávny časom.

Keď bol Pavol daný do okov, jeho evanjelium a úloha boli do určitej miery tiež zviazané do okov. Nemohol prísť s radosťou do Ríma, ale iba v reťaziach a pokiaľ vieme, nemohol ísť do Španielska, ako plánoval. Mojou otázkou je: „Je možné, že preto, že Pavol bol uväznený a popravený, že to povolanie priniesť evanjelium milosti do Jeruzalema, nebolo nikdy úplne uvoľnené? Stalo sa toto tajomstvo jednoty medzi Židmi a pohanmi dôležité pre cirkev v Jeruzaleme a národy? Boli tam kresťania, ktorí si toto zobrali do srdca, ako Pavol, aby priniesli evanjelium milosti do Jeruzalema? Zobrali sme tú Pavlovu požiadavku v Rim.15, aby sme sa modlili za prielom v Jeruzaleme, vážne? Ktorou cestou by sa cirkev mohla uberať, keby sa koreň všetkého rasizmu a antisemitizmu konfrontoval na začiatku cirkevnej histórie? Možno by sa vyhlo rozporom v mnohých denomináciách, keby táto časť evanjelia bola pochopená a žila by sa. Uvidíme naozaj prebudenie, ak nebudeme žiť túto jednotu, zvlášť v Jeruzaleme? Myslím si, že toto všetko je časťou toho, prečo je boj v Jeruzaleme taký silný. Pánov dom v Jeruzaleme má byť domom modlitby pre všetky národy. Mk 11:17: „**Potom ich učil, hovoriac: „Dom môj bude sa menovať domom modlitby pre všetky národy.“**“

Pavol bol reprezentantom evanjelia milosti a preto jeho príchod do Jeruzalema bol prorocký. Pavol je ako stelesnenie ženicha, pretože vo svojom srdci veľmi hlbokým spôsobom prinášal lásku pre obidve časti ľudstva, Židov aj pohanov. Vie o tajomstve Božom v Kristu, o Kristovej neveste, jednej cirkvi. Tajomstvo konečného času preňho nie je ukryté. Pavol chápe, že veriaci spomedzi Židov a pohanov majú prístup k tej istej milosti. On to žil, ale bol spútaný reťazami.

Efež.6:18-20: „**V každom čase všetkých modlitieb a prosieb modľevajte sa v duchu, dbajte pritom vytrvale a proste za všetkých svätých, aj za mňa, aby mi bola daná reč, keď otvorím ústa, zvestovať zjavne tajomstvo evanjelia, pre ktoré som poslom v putách, aby som ho otvorene hlásal, ako mi aj treba hovoriť.**“ V Jeruzaleme dali Pavlovi reťaze, hoci prosil cirkev v Ríme, aby sa modlila za neho, aby sa to nestalo. Mohlo by to byť tak, že cirkev z národov má ešte stále povolanie modliť sa za uvoľnenie evanjelia milosti, obzvlášť v Jeruzaleme? Ježiš už zomrel za túto jednotu, a my sa modlime, aby sme videli uvoľnenie tejto reality, ktorej Pavol už v svojej dobe rozumel.

S týmito myšlienkami o Pavlovi vás chcem len povzbudiť, aby ste sa modlili ešte horlivejšie za pokoj Jeruzalema, ktorý nepríde bez Kniežaťa Pokoja. Kiež nám Boh dá viac svetla a zjavenia, aby sme vedeli, ako dnes s našimi národmi stáť s Jeruzalomom a Izraelom.

Christa Behr

IDE O TRETÍ CHRÁM?

Pre mnohých kresťanov ešte i dnes je problémom pochopiť tú skutočnosť, že Židia chcú postaviť v Jeruzaleme nový t.j. tretí chrám. Sú totiž presvedčení o tom, že po zničení druhého chrámu v r. 70 po Kr. už žiadny skutočný chrám nebude, že cirkev je týmto novým duchovným chrámom. Zo vznikom a zriadením židovského štátu má a mala cirkev tiež problémy. Ďalej problém pokračuje aj s tým, že Jeruzalem bol vymenovaný za hlavné mesto Izraela a stále ním je. Presvedčenie, že už nikdy nebude pozemský Izrael a ani žiadny pozemský Jeruzalem je nenávratne preč. Toto je skutočnosťou už niekoľko desaťročí. Všetko sa videlo preduchovnene a chápalo sa preduchovnene. Tak to bolo, a žiaľ je ešte aj dnes. Je to tak rozširované a to má vplyv aj na aplikáciu biblických procietiev a zaslúbení.

Napriek tvrdému odporu nakoniec musela cirkev v 20.storočí uznať, že neexistuje iba duchovný Izrael, ale tiež pozemský. Aj keď raz bude nebeský Jeruzalem, dnes stále existuje Jeruzalem pozemský. Chybou časti cirkvi bolo a je, že všetko iba zduchovňovala a zduchovňuje. Zo zaslúbenia, že bude raz z púšte kvitnúca záhrada, sa spravili iba vzdelávacie úvahy, čo je z pastoračného pohľadu správne, ale má to aj skutočný prorocký obsah? Pretože všetko sa zduchovňovalo,

videla cirkev v týchto skutočnostiach iba iniciatívu sionizmu a sním spojený vznik Izraela. Naplnenie biblických procietiev akoby sa toho všetkého ani nedotýkalo, to je akože iba politická záležitosť. Avšak historická skutočnosť bola a je iná. Pán Boh sa neriadil ľudskými dogmami a názormi, ale uskutočňuje svoje slovo. A ako sa vtedy postavila opozícia proti obnoveniu židovského štátu, tak sa dnes niektorí kresťania bránia myšlienke, že by mal byť v Jeruzaleme postavený nový - tretí chrám. Ale, taktiež platí: ako existuje duchovný chrám, tak bude stáť v Jeruzaleme aj chrám pozemský. O tom píše napr. prorok Zachariáš v 1,16: „*Preto takto vraví Hospodin: Obrátim sa s milosrdenstvom k Jeruzalemu, môj dom bude v ňom zbudovaný znie výrok Hospodina mocností ...*“ V r.70 po Kr. stál druhý chrám, ktorí zničili Rimania a preto je teraz reč o znovu vybudovaní tretieho chrámu.

Taktiež ap. Ján na ostrove Patmos napísal v 11.kap. svojho Zjavenia o novom pozemskom chráme, ktorý bude vydaný napospas pohanom, ktorí po ňom budú šliapať a pustošiť sväté mesto do určitého času, 42 mesiacov. Zjavenie bolo napísané okolo r. 90 po Kr. teda 20 rokov po zničení jeruzalemského chrámu. Z toho vyplýva, že Židia vybudujú ďalší, tretí chrám, v ktorom nakrátko bude vládnuť falošný mesias – antikrist. Týmto tretím chrámom rozhodne nemôže byť nebeský chrám. Pritom však nezabudnime aj na skutočnosť, že antikrist bude vládnuť aj v duchovnom chráme – v cirkvi, tak ako aj v skutočnom pozemskom, s cieľom, aby zvedol Boží vyvolený ľud. Z tohto pohľadu sú aj zdôvodniteľné praktické prípravy na vybudovanie tretieho chrámu v Jeruzaleme čo aj je

v zhode s biblickými predpoveďami.

V Izraeli existuje zo desať oficiálnych organizácií, ktoré sa snažia o vybudovanie tretieho chrámu, "Prihovárajúci sa za výstavbu chrámu". Jednu organizáciu, ktorá je za vybudovanie tretieho chrámu, vedie prof. Hiller Weis. Je to organizácia zastrešujúca všetkých priateľov chrámu. Ďalej je tu „Hnutie za zariadenie chrámu“. Táto spoločnosť je vedená rabinom Dávidom Ellboimom a kladie si za cieľ preskúmať praktické aspekty obetných obradov. „Chrámový inštitút“, je ústavom vedeným rabinmi Izraelom Arielom, Mošem Neumanom a Michaelom Ben – Chorinom, ktorá pripravuje náradie pre zariadenie chrámu.

„Chaj We – Kajam (Žite a trvajte)“ je hnutím za postavenie chrámu a je založené osadníkmi zo sídliska Guš – Etzion. „El Har Ha – Mor (Hore na Myrtovú horu)“ je ideologická spoločnosť založená rabinmi Jitzhakom Šapirom a Dudi Dudkevičom. „Ženy za chrám“. je hnutie, ktoré založila právnička z rabínskeho súdneho dvora Micha Avieserová. Zbierajú od izraelských žien zlaté šperky a drahokamy pre nový chrám. „Mi – Le-chtechila (Od začiatku)“, tento spolok je založený Mošem Feiglinom a učí, že chrám sa musí vybudovať pred príchodom Mesiáša. „Mišmarot Ha – Kohanim“ sú Židia, ktorí svoj pôvod odvodzujú od Árona, títo sa učia všetkému, čo je potrebné pre budúcu chrámovú službu. „Súd na Chrámovej hore“ - k tejto spoločnosti patria mimo iných aj rabíni ako je Dov Lior a Israel Ariel, ktorí vypracovávajú halachové základy, aby bolo jasné, kto v budúcnosti bude mať možnosť vstúpiť do chrámu. „Jeruzalemské fórum“ je spoločnosť, ktorá vykupuje v Jeruzalemskom Starom meste domy a pozemky, ktorými by mal byť obklopený budúci chrám.

Zdroj: L.Schneider – NAI č.271, str. 29, sprac.V.K.

CHANUKA - SVÁTEK SVĚTEL

Od 25. kislevu do 2. tevetu slavíme osmidenní historický svátek chanuka /zasvěcení/. Svátek chanuka, známý jako svátek světel, je oslavou makabejského vítězství nad helenizovanými Syřany.

Z historie: Když se Židé vrátili do Izraele z babylónského vyhnanství, postavili si v Jeruzalémě druhý chrám, ale zůstali nadále v područí perské říše. Perskou říši ve čtvrtém století př. o. 1. dobyla řecká armáda Alexandra Velikého. Po Alexandrově smrti si obrovskou říši rozdělili jeho tři generálové. Po lých bojích, které zachvátily celý Blízký východ, připadl Izrael Seleukovcům - dynastii vládnoucí v Syrii. S nástupem krále Antiocha IV. k moci začíná období násilné helenizace /pořečťování/ a útokům proti židovskému náboženství. Jeruzalémský chrám byl znesvěcen a jeho poklady byly uloupeny. Řekové pozabíjeli mnoho nevinných lidí a uvalili na Židy těžké daně. Antiochus nechal v chrámu postavit Diovu sochu a nutil Židy, aby se jí klaněli. Zakázal dodržovat šabat a provádět obřizku. Nakonec se sám nechal prohlásit bohem a říkal si "Antiochus Epifanes" /Božský Antiochus/. Jeho soupučníci mu ovšem přezdívali "Antiochus Epimanes" /Bláznivý Antiochus/. Po celém Izraeli Řekové stavěli své oltáře a sochy svých božstev a nutili Židy těmto modlám obětovat. V Modiim, vesnici nedaleko Jeruzaléma, se však vojákům postavil na odpor kněz Matitjahu z Chašmonejského rodu. Spolu se svými pěti syny zaútočil na vojenskou posádku, několik vojáků zabil, zničil modlu a poté prchl do hor, kde začal shromažďovat povstalecké síly. Židovská armáda den ode dne rostla, jejím velitelem se stal Matitjahův syn - Jehuda Makabi. Začala partyzánská válka. Za noci vyráželi Židé proti syrským jednotkám a s ránem mizeli v horách. Ačkoli jich bylo jen šest tisíc, porazili armádu čtyřiceti sedmi tisíc Syřanů. Antiochus vyslal proti Makabejcům další, ještě větší armádu. V bitvě u Bejt Cur však Židé šťastně zvítězili. Zahájili vojenské tažení na Jeruzalém, osvobodili město, dobyli chrám a vyházeli z něj modly. Když chtěli zapálit světla menory /sedmiramenný svícen/, zjistili, že zbyl jen jeden džbánek olivového oleje označený pečeti velekněze. Takové množství ovšem stačí jen na jediný den a příprava dalšího oleje trvá osm dní. Přesto Makabejci lampy menory naplnili, zapálili knoty a chrám znovuzasvětili. A stal se zázrak. Olej nevyhořel a vydržel po celých osm dní, dokud nebyl k dispozici nový olivový olej. Rok nato vyhlásili rabíni osmidenní svátek chanuka, oslavu vítězství nad náboženskou perzekucí.

Chanukia. Zapalování osmiramenného svícnu je nejznámějším chanukovým předpisem. Chanukia má osm ramen pro osm svíček v jedné řadě a jedno rameno oddělené pro pomocnou svíci zvanou „šamaš“ /sluha/. Zajímavý je způsob zapalování - první den zapálíme jednu svíčku, druhý den dvě a tak dále, až osmý den hoří všech osm svíček. Svíčky chanukie nezapalujeme zápalkou nebo zapalovačem, ale pomocí "šamaše". Před zapálením svíček svícen umístíme na dobře viditelné místo, abychom „dále šířili chanukový zázrak do světa." Tam, kde je to možné, položíme chanukiu

u chodu do domu či u branky na dvůr. Není-li to možné (nebo bezpečné), umístíme svícen do okna nebo ke dveřím bytu.

Většinou používáme parafínové svíčky, kdo ale má tu možnost, měl by si koupit chanuku s osmi lampičkami, které naplní, tak jako menoru v chrámu, olivovým olejem.

tabulka některých historických dat:

586 př.n.l.	dobytí Jeruzaléma Babyloňany, zničení chrám
cca 550 př.n.l.	vznik Perské říše, pád Babylónie
500 - .449 př.n.l.	řecko-perské války
336 př.n.l.	narození Alexandra Makedonského
312 př.n.l.	počátek vlády Seleukovců v Sýrii
167-135.př.n.l.	Makabejské povstání
149 -146 př.n.l.	třetí „panská“ válka
63 př.n.l.	Pompeus dobývá Jeruzalém

Chanukové zvyky a tradice. Kromě již uvedeného zapalování chanukie se nám osm dní svátku světel pojí se sevivonem /dreidl, káča/, na kterém jsou napsána čtyři hebrejská písmenka - nun, gimel, hej, šin - znamenající větu: „nes gadol haja šam“ /zázrak velký byl tam/. Lidová tvořivost však písmenům přiřkla jiný význam. S dreidlem totiž točíme při chanukové „hazardní“ hře. Do banku vloží každý z hráčů desítek a postupně točíme dreidlem. Komu padne nun /niš, jidiš nic/, má smůlu. O svůj vklad přišel a hraje další. Padne-li gimel, bere hráč celý bank /ganz, jidiš vše/. Hej znamená jidiš halb, půlku banku a šin vyzývá k opakování pokusu /špil, jidiš hraj/. Chanuka má i své typická jídla - sufganiot /koblíhy/ a levivot /latkes (jidiš), bramboráky/. Obě jídla, jak vám maminky potvrdí, vyžadují mnoho oleje a olej přeci patří k chanukovému příběhu.

Chanukové písně. Při zapalování chanukových svíček, po odříkám příslušného požehnání, zpíváme dvě známé písně - Hanerot halalu /tyto svíčky/ a Maoz cur /mocná skála/. Obě se časem naučíte zpívat při hudební výchově.

Chanuka a ženy. Existuje mnoho příběhů pojících se k svátku chanuka. Znáte ten o Cháně, dceři velekněze, která dala podnět ke vzpouře proti utlačovatelům, když odmítla být po vůli syrskému vojevůdci? Chytrá Judita, podle jiného příběhu, zase se Istí vstoupila do stanu syrského generála a nabídla mu velmi slaný sýr. Generál dostal žízeň, Judita ho opila vínem a zneškodnila. Když Syřané viděli, že jsou bez generála, vzdali se a uprchli ze země. Smutnější je příběh o jiné Cháně, mat-

ce sedmi synů, které jí postupně ubili řeční vojáci jen proto, že chlapci nechtěli přestoupit příkazy Tóry.

Dodnes ženy, po dobu kdy hoří chanukové svíčky, nepracují, aby si připomněly památku těchto statečných žen.

Osm dní. Častá je otázka, proč slavíme chanuku osm dní. Osm dní hořelo světlo z jediného nalezeného džbánu olivového oleje označeného pečeti velekněze, ale jen sedm dní se tak dělo „zázrakem“. Někteří komentátoři proto tvrdí, že již první den uhořela pouze osminka oleje, a tak zázrak skutečně trval osm dní, jiní považují za první den zázraku již samotný den vojenského vítězství nad velikou nepřátelskou přesilou.

(Maharal, pražský rabi Lów, říká, že číslo osm v sobě skrývá tajemství. „Do vnitřní části svatyně jeruzalémského chrámu“, píše ve své knize Ner micva /světlo příkazu/, „mohl vstoupit jen ten, kdo byl obřezaný. Obřezka se provádí osmý den chlapcova života, na znamení, že člověk má schopnost překonávat omezení a nástrahy fyzického světa, symbolizovaného sedmičkou - sedmi dny stvoření, sedmi dny týdne a sedmi rameny menory. Menoru odděloval závěs od nejsvatější svatyně, od místa, kde byly v arše úmluvy uloženy desky desatera a svátek Tóry, které svým významem přesahují naše chápání, protože jsou „Boží Moudrostí“. I proto byla na lahvičce oleje pečeť velekněze, který svoji chrámovou službu sloužil v osmidílných šatech. Díky „osmičce“, díky schopnosti překonávat nástrahy světa, byli Řekové, nositelé lidské moudrosti, poraženi. Nevěřili, že jsou věci, které svým významem přesahují člověka a jeho chápání. Proto slavíme chanuku osm dní.“ Tak to alespoň píše moudrý rabi Lów.)

Hilel a Šamaj. Dva významní učenci, Hilel a Šamaj se přeli, jakým způsobem zapalovat chanuková světla. Je-li lepší začínat s osmi svíčkami a další dny ubírat po svíčce až k jedné pro poslední den, nebo začínat s jednou a přidávat až do osmi svíček posledního den.

První názor (Šamajův, kolik dní ještě zbývá, tolik svíček) vychází z předpokladu, že počátek svátku, první den, je nejdůležitější. Jinými slovy: To, jakým způsobem se například ve škole uvedeme, nás bude provázet po celou dobu studia. Druhý názor, Hilelův, přidávat svíčky podle uplynulých dní, považuje za rozhodující hledisko pro hodnocení akce její dokončení. (Konec dobrý, vše dobré). Tímto názorem se dnes řídíme, protože víme, že vše, i studium, je dlouhodobý proces a že „růst“ musíme postupně, krok za krokem.

Židovský kalendář a jeho svátky

převzato ze skript pro gymnázium Or chadaš

MEZINÁRODNÍ KŘESŤANSKÉ VELVYSLANECTVÍ JERUZALÉM ,
ČESKÁ POBOČKA, REGIONÁLNÍ KANCELÁŘ - ICEJ BRNO

organizuje

DEN PROTI ANTISEMITISMU

Pro Vaši informaci: akci pořádá naše nezisková organizace a je určena zvláště mladým lidem, studentům, pedagogům středních a vysokých škol, pracovníkům médií.

Všichni vidíme vzrůstající tendenci antisemitismu, zvláště v Evropě. Vznikají internetové stránky s nacistickou propagandou, jsou tištěny antisemitské časopisy s texty popírajícími holocaust, objevuje se hanobení židovských hřbitovů a pomníků, dokonce je v České republice zaznamenán případ fyzického útoku s ublížením na zdraví osobě židovského původu. Konají se skinheadské koncerty, kde se obchoduje s nacistickými materiály, zbraněmi apod.

Akce si klade za cíl seznámení především mladé generace s touto problematikou.

Datum konání: 30. 1. 2005

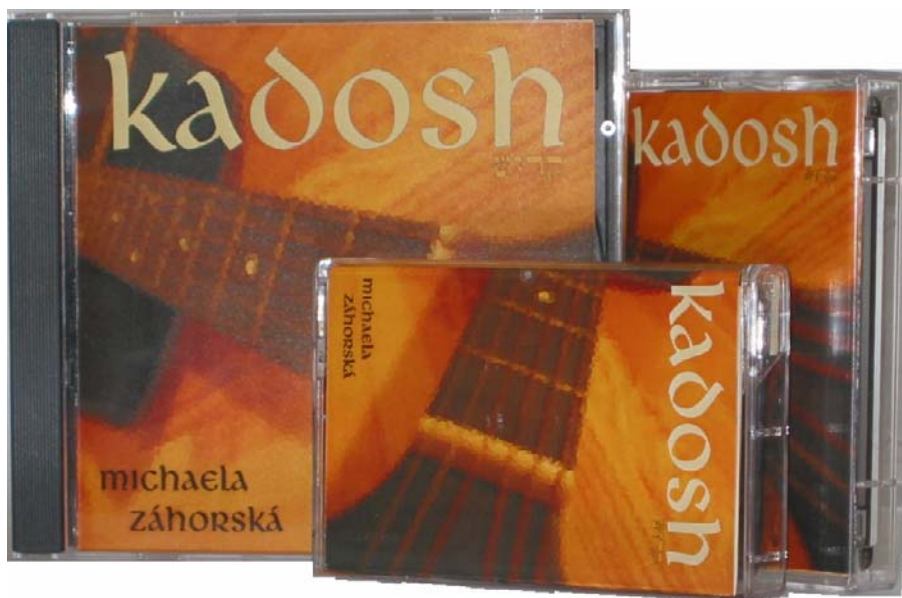
Místo konání: velký sál , Údolní 658/39 Brno - (Ombudsman)- 9.00 - 18.00 hodin
Přednášející : Ing. Petr Weber (Židovská obec Brno)
Dr. Leo Pavlát (ředitel Židovského muzea Praha)
Dr. Mojmír Kallus (ředitel ICEJ ČR)

Předpokládá se účast velvyslance státu Izrael, pana Arthura Avnona.

Naše kontaktní adresa: ICEJ Brno, Milada Sedláková
mail: icejbrno@volny.cz , tel. 543244782
bankovní spojení 511567880277/0100 KB Praha 10, var. s. 124

*Milada Sedláková
vedoucí reg. kanceláře ICEJ Brno*

Židovské piesne

cd za 290,- sk (230,- Kč)

mc za 145,- sk (115,- Kč)

michaela záhorská: kadosh (svätý)

Zoznam piesní:

***kadosh I
yismechu hashamayim
ani ma-anim
israel
lecha doodi
piha patcha
kadosh II***

***schifni kamayim
gam ki elech bege
baruch ha ba
yerushalayim, hevenu shalom
ruach
yerushalayim shel zahav***

Pre Slovenskú republiku:
Chevra, Hollého 40 , 010 01 Žilina
Banka: ČSOB, a.s., Legionárska 1,
012 22 Žilina; č.ú.: 107656253/7500 (Sk)

Pre Českú republiku:
Chevra, Smetanova 523, 739 61 Třinec
Banka: ČSOB, a.s., Lidická 1264,
739 61 Třinec; č.ú.: 180773659/0300 (Kč)

Tel./ Fax: +421-41-56 40 536; E-mail: chevra@chevra.sk, WEB: www.chevra.sk